

JUDITH COPLON GAVO 15 METU KALĖJIMO

VAKAR "GENERAL HERSEY" ATVEŽĖ I NEW YORKĄ BŪRĮ LIETUVIŲ

NEW YORK, N. Y., kovo 9 d. — "General Hershey" laivu, be vakar minėtų lietuvių, į New Yorko uostą atplaukė dar šie tremtiniai:

Martišius, Edvardas, Bronė, Edvardas. Jie apsigyvens 47 Cedar St., Norwood, Mass.
Matevienė, Petrė, Vanda — North St., Harrison, N. Y.
Matonis, Antanas—290 Lawrence St., Lawrence, Mass.

Miglinas, Jonas — 1754 West North Ave., Chicago, Ill.
Naujokaitis, Juozas — 2548 W. 69th St., Chicago 39, Ill.

Neimanas, Stasys, Kazimiera, Margarita, Stasys, Ieva, Jonas—Rt. 3, Argos, Ind.

Novickas, Silvestras — 4020 W. Adams St., Chicago, Ill.

Palionis, Salimėja — Bismarck, North Dakota.

Panaras, Mikas, Matilda, Arvydas, Raimundas — 6425 So. California Ave., Chicago, Ill.

Paulauskas, Pranas, Ona, Birutė, Irena, Edmundas — 3822 Grand Blvd., E. Chicago, Ind.

Petravičius, Vytautas, Aleksandras, Salomėja, Regina—77 Steamboat Rd., Great Neck, N. York.

Pukelis, Marijonas, Vanda, Jurgis, Danutė — Forest Hill Post Office, Hartford County, Maryland.

Pukelis, Stasys, Riturė Ramūnas — Windsor City, Vermont.

Puronas, Pranas, Dangulė, Romualdas, Girda — RFD 4, Box 359, Riva Ave., New Brunswick, N. J.

Rackauskas, Aleksandras, Petronėlė, Aldona, Regina — 140 Elliot St., Leicester, Mass.

Rimkevičius, Baly, Teresė, Marytė, Algis Čerekas — Box 2, Jackson, Mich.

Rudavičius, Jadvyga—Forest County P. O., Harford County, Maryland.

Rutkauskas, Simas, Valentina, Margaritė — 1408 E. Marquette Rd., Chicago, Ill.

Sabaliauskas, Vytautas, Veronika, Saulius—3513 S. Emerald Ave., Chicago, Ill.

Sateikis, Vladas, Ona — St. Benedict, Oregon.

Šidlauskas, Veronika — 38 Beloit Rd., Dadham, Mass.

Sirautas, Vladas, Stasė, Nijolė — Tiverton Rd., Bloomfield Hills, Mich.

Skertonas, Sofija — 744 W. 123rd St., Chicago, Ill.

Slepavičius, Olga, Aleksandras — I. Rodzickis, 50 Clarence St., Brockton, Mass.

Šneideraitienė, Berta — Slayton, Minn.

Stanaitis, Julija — 5820 So. Sacramento, Chicago, Ill.

Stanevičius, Antanas, Domielė, Jonas, Vytautas—14 Spruce St., Lawrence, Mass.

Striugienė, Vladislova, Emilija — 2114 St. Clair, Cleveland, Ohio.

Sulgaite, Pranė — 10 Highland Ave., Battle Creek, Mich.

Surantas, Stasys, Dangulė—286 Linden St., Brooklyn, N. Y.

Totoraitis, Petras — 434 Oakland St., Manchester, Conn.

Urbia, Pranas — 93 Jones St., Athol, Mass.

Vasilauskas, Kazys, Eugenija, Donatas — 1412 S. 49th Ave., Cicero 50, Ill.

Visockis, Jonas—248 Lexington Ave., Eddystone, Pa.

Skladaitis, Vincas—172 Gedds Terrace, Waterbury, Conn.

—BALFo Imigracijos Komitetas.

Mieste nukritęs lėktuvas

Minneapolisio mieste nukrito keleivinis lėktuvas. Nelaimės metu žuvo 13 keleivių ir du maži vaikai. Name buvę gyventojai sužeisti, visi išvežti į ligoninę. Tvirtinama, kad nelaimė įvykusi audros metu.

Rasti Mussolinio meilužės laiškas

ROMA, Italija, kovo 9 d. — Garda ežero pakrastyje, Gardone vilijoje, rasti Klaretos Petacos meilės laiškas, rašyti Italijos diktatoriui Benito Mussolini.

Minėtoje viloje įjėdu praleido paskutinius savo gyvenimo mėnesius. Laiškai buvo sudėti į cino dėžes ir pakasti po žeme. Rastos penkios dėžės.

Tuo tarpu peržiūrėta tikrai viena dėžė. Abu buvo pasizadę į naikinti laiškus, bet Mussolini sudėjo Klaretos laiškus ir paslėpė. Italų teismo pareigūnai juos skaito.

KLARETA NUSIKUSDAVO DIKTATORIUM

Iš 1939 metų laiško matyti, kad vienu metu diktatoriaus ir jo meilužės santykiai buvo labai atšalę. Klareta rašo, jog tai būsiąs paskutinis laiškas. "Tatai yra paskutinis mano meilės pareiškinys, nes šis laiškas yra paskutinis, kurį tu gausi iš manęs", rašo Klareta.

Kitame laiške ji rašo diktatoriui: "Norėčiau niekuomet nesutikti tavęs su kita moterimi, kuri nebūtų tavęs verta". 1939 m. rašytame laiške ji sako: "Neseniai tu man sakei "Mano gyvenimas — yra tavo, negaliu gyventi be tavęs". Ar tai buvo tikrai tušti žodžiai?"

Bet netrukus jie vėl susitaukė ir Klareta rado reikalo rašyti: "Dėkui už švelnumą. Kada mane bučiuoji ir globojančiai ir be galo meiliai paimi iš savo rankas, man norisi verkti".

Komunistai sulindo į aukštas vietas

LONDONAS, kovo 9 d. — Alexander Foote, kuris karo metu padėjo rinkti žinias Sovietų Sąjungai, sako, kad aukštosiose JAV ir Didžiosios Britanijos valdžios vietose yra daug komunistų agentų.

Karo pabaigoje Maskva buvo besiučianti jį į Meksiką šnipinėjimo centrui organizuoti.

Sovietų agentai jam pranešė, kad jis gausiąs ištiesą tūkstantį bendradarbių, jau dirbančių rusams.

Vėliausios žinios

—98% prancūzų elektros ir geso darbininkų vakar dirbo. Darbininkai klausio vyriausybės įsakymo, bet ne komunistų.

—Vakar parlamentas pareiškė pasitikėjimą premjero Attlee vyriausybei. Už pasitikėjimą paduota 310 balsų, o prieš — 296. Tvirtinama, kad britų liberalai balsavo už darbiečius. Winston Churchill bijojo, kad nebūtų pareikštas nepatikėjimas, konservatorių partija bijo naujų rinkimų.

—Vakar britai parodė pirmą spausminį automobilį. Liudininkai tvirtina, kad jis mažai kuo skiriasi nuo dabartinio. Jo motoras įtaisytas užpakalyje. Praėjus 14 sekundžių nuo paleidimo, automobilis jau bėgo 60 mylių greičiu.

—Dr. Hermann Sanders išteisintas. Paskelbus sprendimą, teismo salėje pasigirdo džiaugsmo balsai. Valstybės gydytojų komisija dar svarstys, ar leisti Dr. Sanders praktikuoti.

—Vengrų valdžia pareikalavo, kad britai atšauktų du pasiuntinybės atstovus iš Bukaresto.

—Iš Meksikos į Kaliforniją parvažiavęs biznierių tvirtina, kad Meksikoje nukritusi viena "skraidanti lėktuvė". Kaip Meksikos, taip JAV pareigūnai patarė nekaltinti apie šį reikalą, kad nebus bus ištirtas. Los Angeles biznierių pasakoja, kad "lėktuvė" vairavęs lakūnas buvęs labai trumpomis kojomis. Jis buvęs negyvas.

—Sen. Tydings reikalavo, kad sen. McCarthy pasakytų valstybės departamente tarnaujančių neįstikimų pareigūnų vardus, bet jis, dvi dienas liudijęs, dar nepasakė nei vieno vardo. Sen. McCarthy pareiškė, kad jis liudysias pirmadienį.

—Trys prancūzų partijos — socialistai, radikalai ir gaulistai — reikalauja, kad būtų pakeistas rinkiminis įstatymas.

—Skandinavijos valstybės rengiasi įteikti Maskvai bendrą protestą dėl laivų grobimo Baltijos jūroje.

—New Yorko gubernatoriui Thomas E. Dewey padaryta pasėkminga operacija.

Eddie Waitkus gavo 3,500 dolerių

HARRISBURGH, Pa., kovo 9 d. — Beisbolo lošikas Eddie Waitkus gavo 3,500 dolerių gydymo išlaidoms apmokėti. Waitkus reikalavo sumokėti 4,000 dolerių, bet Workmen's Compensation Biuras davė tik 3,500 dolerių.

Praeitais metais Ann Steinhagen Chicagoje sunkiai sužeidė Waitkų.

Jis buvo apdraustas, bet apdraudos bendrovė sako, kad nelaimė įvyko ne tarnybos metu.

Jam nereikėjo susitikti su minėta moterimi. Steinhagen padėta į beprotnamį.

Elektros darbininkai nestreikuoja

PARYŽIUS, kovo 9 d. — Prancūzų vyriausybei pavyko išvengti elektros ir geso darbininkų streiko. Komunistai įsakė organizuotiems darbininkams pradėti streiką, bet vyriausybė mobilizavo darbininkus ir įsakė tęsti darbą.

Šiandien visas Paryžius turėjo elektros šviesas, bet geso spaudimas nebuvo pakankamai stiprus.

Prancūzų teismas gali padėti į kalėjimą kiekvieną streikuojantį darbininką, kuris nepaklausys mobilizacijos įstatymo ir nedirbs geso arba elektros pramonėje. Manoma, kad rytoj dirbs visi darbininkai.

Daug agentų Pietų Amerikoje

RIO DE ZANEIRO, Brazilija, kovo 9 d. — Pietų Amerikos valstybėse yra nepaprastai daug sovietų Rusijos agentų, — suvažiavusiems 9 ambasadoriams ir 1 ambasados patarėjui pareiškė George F. Kennan, valstybės departamento patarėjas.

Jis dvi valandas kalbėjo apie komunizmo pavojų.

Brazilijos sostinėje suruošta šmeižtų kampanija yra suorganizuota Maskvoje. Jis patarė imtis priemonių prieš komunistų įsigalėjimą.

SOVIETŲ ŠNIPAS VALENTIN GUBIČEV BUS IŠTREMTAS

Valstybės departamentas nenori, kad rusai
baustų rytuose esančių amerikiečių

NEW YORK, N. Y., kovo 9 d. —Teisėjas Sylvester Ryan šiandien paskyrė 15 metų kalėjimo buvusiai teisingumo departamento tarnautojai Judith Coplon. Jai paskirta 5 metai už konspiraciją ir 15 metų už žinių rinkimą ir teikimą. Abiejų bausmių atlikimą pradės vienu metu, jai teks sėdėti tik 15 metų.

Valentin Gubičev taip pat gavo 15 metų. Tikslai jo bausmė yra lygtinė (suspended). Teisėjas patvirtė, kad Gubičev dviejų savaičių laikotarpyje būtų ištremtas iš JAV.

Valstybės departamentas šiandien paskelbė pareiškimą, kuriame aiškina apie lygtinę Gubičev bausmę. Departamentas sako, kad jis prašęs tokios bausmės. Vyriausybė nenori, kad Sovietų Sąjunga ir komunistų pavergtų kraštų valdžios kištų į kalėjimus visai nekalčių Amerikos piliečių. Jei šnipas Gubičevs bus laikomas kalėjime, sovietų valdžia, keršydama, į kalėjimą įmes isai nekaltus žmones. Departamentas, norėdamas išvengti panašių dalykų, prašė bausti Gubičevą lygtine bausme ir įsakyti išvežti jį iš Amerikos.

Judith Coplon advokatas pra-

šė teisėją palikti nubaustąją laisvėje, bet teisėjas Ryan įsakė Coplonaitę ir Gubičevą tuojau nuvežti į kalėjimą. Josios advokatas yra pasiryžęs apeliuoti į aukštesnį teismą.

Teisėjas pastebėjo, kad Coplonaitė paskirta bausmė gali tekti atlikti skyrium nuo Washingtono teismo skirtos bausmės. Coplonaitė nuteista sėdėti kalėjime nuo 40 mėnesių iki 10 metų už vogimą krašto apsaugą liaičiančių dokumentų.

—Tamsta atvykai į šį kraštą, kaip taikos atstovas, — teisėjas tarė šnipui Gubičevui. — Tamsta buvai priimtas, kaip draugas, bet netrukus sulaužei duotą garbingą pasizadėjimą ir pradėjai šnipinėti.

—Tamsta subiaurojai savo vardą ir užtraukėi nelaimę visai šeimai, — tarė jis Coplonaitę. —Kraštas žiūri į tamstą su pasigailėjimu. Kraštas nenori tamstai keršyti, bet bausmė turi būti pakankamai didelė, kad kiti būtų įspėti. Tamsta esi baudžiama už savo krašto išdavimą.

Coplonaitė buvo suimta ir tuojau išvežta į kalėjimą. Ten nuvežtas ir sovietų šnipas Valentin Gubičevs.

KINIEČIAI PROTESTUOJA PRIEŠ TRYGVE LIE SAUVALIAVIMĄ

Kinijos lakūnai bombarduoja Weichow salon
išiveržusias komunistų karo jėgas

LAKE SUCCESS, N. Y., kov. 9 d. — Kinijos atstovas Dr. T. F. Tsiang protestuoja prieš Jungtinių Tautų sekretoriaus Trygve Lie sauvaliavimą.

Šiandien Lie paskelbė laišką, kurį jis išsiuntinėjo saugumo tarybos nariams. Lie siūlo pripažinti komunistinę Kiniją ir įleisti josios atstovus į Jungtinių Tautų organizaciją.

Lie sako, kad komunistai kontroliuoja beveik visą Kiniją, todėl jiems reikia pripažinti teisę atstovauti minėtą kraštą.

TRYGVE LIE NETURI TEISĖS KISTIS

Dr. Tsiang sako, kad Trygve Lie neturi jokios teisės daryti panašaus pasiūlymo. Sekretorius turi dideles teises, bet jis neturi teisės kurstyti prieš saugumo tarybos narį.

Sovietų Sąjunga sulaužė draugiškumo sutartį, neteisėtai teikė ginklus komunistams, Trygve Lie turėtų liepti ištirti sovietų elgesį.

Dr. Tsiang sako, kad Trygve Lie sąmoningai kenkia saugumo tarybos nariui, sekretoriui negalįs tai daryti.

BIJO, KAD NEISIRTU ORGANIZACIJA

Trygve Lie bijo, kad neiširtų Jungtinių Tautų organizacija. Sovietų Sąjungos ir komunistų pavergtų valstybių atstovai atsisakė bendradarbiauti su tomis Jungtinių Tautų įstaigomis, kuriose yra Kinijos atstovai.

Jei panaši būklė toliau tęsis, tai bus paraližuotas visas tarp-tautinės organizacijos veikimas. Trygve Lie nori, kad penkios didžiosios valstybės ir saugumo taryba susitartų dėl Kinijos atstovybės.

JAV pareiškė, kad jos nesirengia pripažinti komunistinę Kinijos.

Vykusiai bombardavo komunistus

TAIPEI, Formosa, kovo 9 d. — Kiniečių aviacija vykusiai bombardavo Weichow salon išiveržusias komunistų karo jėgas.

Weichow saloje buvo kiniečių garnizonas, bet šiandien jau nutrauktas radijo susisiekinimas.

Kiniečiai bijo, kad Weichow saloje komunistai neįtaisytų aviacijos bazės, iš kurios vėliau pultų Hainan salą.

Rengiasi išsiųsti ko- munistą Kyriazidis

LAKE SUCCESS, N. Y., kov. 9 d. —JAV pranešė Jungtinėms Tautoms, kad netrukus imsis priemonių graikų komunistui Nicolas Kyriazidis išsiųsti.

Dabar Kyriazidis yra Londono išėinančio komunistų dienraščio korespondentas.

JAV turi teisę išsiųsti prie Jungtinių Tautų dirbančius korespondentus, jei jie blogiems tikslams naudoja svetingumą.

REIKALAUJA IŠ SEN. MCCARTHY ITARIAMŲ TARNAUTOJŲ VARDŲ

Kietųjų anglių kasyklų savininkai jau
aptarė visas darbo sąlygas

WASHINGTON, D. C., kovo 9 d. — Senato subkomitetas reikalauja, kad sen. McCarthy pasakytų užsienio departamente tarnaujančių neįstikimų žmonių vardus.

Subkomiteto pirmininkas vakar labai aštriai susikirtu su sen. McCarthy. Sen. Tydings reikalavo, kad McCarthy pirmiausia pasakytų neįstikimų vardus, bet jis atsisakė tai daryti.

Šios dienos posėdyje įvyko aštrus susikirtimas tarp McCarthy ir McMahon.

MCCARTHY NENORI DUOTI VARDŲ

Subkomiteto narys McMahon pareikalavo, kad sen. McCarthy tuojau pasakytų žmogaus, kurį jis yra pažymėjęs 14 Nr., vardą. McMahon nori, kad valstybės departamentas galėtų tuojau imtis priemonių prieš itariamąjį.

McCarthy tuojau atkrito, kad šis subkomitetas virtęs valstybės departamento įrankiu. Sen. McMahon paneigė panašius tvirtinimus.

Bet McCarthy vardų šiandien nepasakė.

Vakar jis tvirtino, kad Dorothy Kenyon bendradarbiaujanti

su komunistais. Bet pastaroji paneigė senatoriaus tvirtinimus, o Peurifoy pranešė, kad ji netarnavo ir netarnauja departamente.

JOHN LEWIS SUSITARĖ SU SAVININKAIS

John L. Lewis paskelbė, kad jam pavyko susitarti su kietųjų anglių kasyklų savininkais dėl pagrindinių sutarties principų. Šiandien angliakasiai jau pradėjo darbą kietųjų anglių kasyklose.

Ši sutartis dar nepasirašyta, abiejų pusių advokatai tariasi dėl visos eilės smulkmenų, bet niekas neabejoja, kad reikalas bus išspręstas teigiamai.

Savininkai sutiko pridėti po 70 centų už kiekvieną darbo dieną ir mokėti po 30 centų į pensijų fondą už kiekvieną iškastą anglių toną. Kietųjų anglių kasyklose dirba 78,000 angliakasių.

—Britų angliakasiai nutarė pakviesti į svečius John L. Lewisą.

—Trys milijonai britų darbininkų prašys valdžią leisti pakelti algas.

—Bulgarijos valdžia jau nutrudė tris tarnautojus, dirbusius Amerikos ambasadoje.

PREMJERA "NAUJIENU" PARENGIME

GASPARAS VELIČKA,
Gimnazijos direktoriaus
vaidmenyje

Kovo 19 d. "Naujienu" diena-
rašis rengia vakarą Sokolų sa-
lėje, 2337 So. Kedzie ave. "Nau-
jienos", kaip vengiuot, taip ir
šį kartą, stengiasi lietuvių vi-
suomenę patenkinti.

Kaip jau buvo anksčiau mi-
nėta, programoje bus 2 veiks-
mų pjesė "Žmonės ant vulkano
krašto", kurią parašė artistas
Gasparas Velička.

Šia proga tenka tarti keletą
žodžių apie artistą Veličką. Vil-
niuje p. Velička su muziku Jonu
Švedu sukūrė Vilniaus Filhar-
monijos Liaudies Ansamblių. Ji-
sai buvo to ansamblio režisie-
rius. Šis ansamblis su savo pa-
statymais ir koncertais per-
važiuoja visą kraštą ir lietuvių tau-
tos buvo labai entuziastingai
priimamas, nes jo programoje
buvo vaizduojami lietuvių
papročiai, dainuojamos liaudies
dainos, šokami liaudies šokiai.
Žodžiu, visa tai, ką tas ansam-
blis darė, rado gyvą atgarsį tau-
tos širdyje.

Gasparas Velička tame an-
samblyje pastatė Kazio Inciūros
"Jonines", savo parašytas "Lie-
tuviškas vestuves", "Šienapiū-
tę" ir "Minija vėl išsiliejo",
prieš kurios premjerą ansam-
blis buvo vokiečių uždaras,
kaip pavojingas jų okupaci-
niam tikslams. Ansamblio va-
dovai, ir jo visi žmonės, turėjo
ilgokai slapstytis.

Tremtyje (Vokietijoje) Gas-
paras Velička su muziku Sodei-
ka sukūrė Lietuvių Tautinį
Ansamblių, kuris per ketverius
metus davė apie 500 spektaklių.
Ten G. Velička pastatė savo
"Nemunas žydi", "Joninių va-
karą", "Žmones prie vieškelio"
ir kt. Iš jų, ypač "Nemunas žy-
di", buvo žiūrovų labai mėgia-
mas veikalas, kaip tikras mūsų
tautos kancijų ir retkarčiais su-
vintancijų džiaugsmų paveiks-
las. Dabar "Nemunas žydi" bus
statomas Argentinoje, Buenos
Aires lietuvių.

Čikagoje G. Velička, su mu-
ziku A. Kučiūnu, taip pat or-
ganizuoja muzikinį ansamblių,
kuris jau pasiūvė pastatyti
Kazio Inciūros "Jonines". Šį pa-
statymą vasaros metu žada
duoti ir atvirame ore.

Vaidinime "Žmonės ant vul-
kano krašto" dalyvauja kiti du
šio kolektyvo artistai, būtent:
Edmundas Kybartas, Leono
vaidmenyje, ir Nijolė Šalkaus-
kaitė, talentinga artistė, živi-
lės vaidmenyje. Pats veikalo au-
torius p. Velička režisuoja ir
vaidina gimnazijos direktoriaus
rolę.

Veikalas vaizduoja nuogą gy-
venimo realybę. Kūrinys yra
pagrįstas buvusiojo karo skau-
džiais pergyvenimais Lietuvoje
ir tremtyje. Patys artistai matė
mūsų tautos tragediją, patys ją
pergyveno, ir štai jie bus gyvai
liudininkais scenoje kovo 19 d.
"Naujienu" parengime. M. Šis.

Po programos bus šokiai abe-
jose salėse. Be to, bus bufetas
ir šeiminkės pagamins skanių
užkandžių svečiams.

2—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. —SESTADIENIS, KOVO 11 D., 1950

ateitis

Well, the tickets for this
year's dance program have been
printed and by now they are
being bought up in large num-
bers. The reason, for the large
sale this year, is due to the
unique program that is to be
presented. The program is en-
titled "The History of the Lith-
uanian Dance".

Everyone likes to see a good
story acted out and that's what
this dance program will be: the
story of Lithuanian dancing
acted out, with gay music,
bright costumes, beautiful dance
figures and lively dancers. For
this type of program the one
dollar admission fee is well
within reason. Yes, April 23rd
at Sokol Hall, 23rd and Kedzie,
should be a grand day for all
Lithuanians as the "Ateitis"
Dancers put another "FIRST"
up for enjoyment. So don't de-
lay and get your tickets now!
You may secure tickets now at
"NAUJIENOS", 1739 S. Halsted
St., or from any member of the
"Ateitis" Dancers, or if you pre-
fer, send one dollar (\$1) for
each ticket, either by check or
money order made out to "Ateitis"
Dancers and send it to Ann
Sereik, 6928 So. Union Ave.,
Chicago, Ill., and your tickets
will be mailed to you.

It seems that if it isn't sore
feet or plain fatigue that keeps
our dancers off the floor it's
the common cold that is doing
a grand job. John Burakas and
Clem Gauchas were lost to us
last Friday just when we needed
them most.

Everyone knows that Eleanor
Mellas can play the piano, sing
and dance like a "Pro", and
now we know that she's a whiz
bang on the harmonica too!
Nothing about her will surprise
us anymore.

Lorraine Chilenka's mother is
at the Holy Cross Hospital re-
cuperating from an operation.
We are all hoping she will be
back on her feet quickly. It's
not fun being ill.

Until later. —Pranys.

Graikai sudarys koa-
licinę valdžią

ATENAI, Graikija, kovo 8 d.
— Tsaldariso vadovaujama mo-
narkistų partija surinko dau-
giausia balsų, bet ji negalės su-
daryti vyriausybės. Manoma,
kad bus sudaryta koalicinė de-
mokratinė partijų vyriausybė.
Tsaldariso monarkistai surin-
ko 263,320 balsų. Plastiraso
progresyviai — 250,079, Veni-
zelos liberalai — 240,422, Papan-
dreu socialdemokratai — 240,
422, Sophianopoulos republika-
nais — 151,783 ir nepriklausomi-
mieji — 109,333.

Gen. Plastiras, Venizelos ir
Papandreu šiandien tarėsi apie
demokratinę vyriausybės suda-
rymą. Dar nesuskaičiuoti visi
balsai.

SAVAITRAŠTIS
"ARGENTINOS
LIETUVIŲ
BALSAS"

U. S. A. metams kainuoja
du doleriai

Galima išsirašyti per "Nau-
jienas" arba tiesiogiai,
adresuojant:

"A. L. Balsas"
Casilla de Correo 303,
Buenos Aires, Argentina

Skaitykite ir kitus paraginkti.
skaityti "NAUJIENAS"

Skaitytojų Balsai

PASTANGOS PEIKTI — AR TAIP BUVO?

(Dėl Kelmučio straipsnio)

Vasario 21 d. "Naujienose"
A. Kelmūtis bando ginčyti peik-
tinus Lietuvos valdininkų elge-
sius Lietuvos nepriklausomybės
laikais. A. K. sako, kad laikas
nuo laiko tenkų nugirsti įvairių
papeikimų. Aš visai tikiu, kad
ponas A. Kelmūtis nugars dar
labai daug tokių peiktinų daly-
kų.

Ponas A. K. savo straipsny
paliečia tik tuos, kuriems buvo
gera gyventi. Mes labai gerai
žinome ir pats A. K. gerai žino,
kad po pirmo pasaulinio karo
daug Amerikos lietuvių važiuo-
jo aplankyti Lietuvos. Jiems teko
matyti savo akimis, kaip Lietu-
vos poneliai patarnaudavo žmo-
nėms. Ir patys naujai atvyku-
siejai nekarta rodo pirštą į vie-
nas kitą, kaip jie elgdavosi su
kaimiečiais, kurie atvažiuodavo
kelias mylias į valdžios įstaigas.

Po pirmojo karo mano geras
draugas nuvyko į Lietuvą ap-
lankyti ir sugrįžęs gana daug
pasakė apie Lietuvos ponelius,
kaip jie elgėsi su kaimiečiais,
kai jam teko lankytis Kaune
valdžios įstaigoje. Kaimietis at-
važiuo iš toli ir kepurę nusi-
ėngęs laukė patarnavimo, o po-
nelis atsisėdęs arbatą gėrė. Po
pusvalandžio paklausė ko jis
noris. Kaimietis pradėjo aiškin-
ti, tada ponelis pasakė, kad jis
ateitų rytoj, dabar laiko netu-
ris. Ar tai ne pasityčiojimas iš

kaimiečio?
Ar gerbiamas A. Kelmūtis
to nežino. Bet savo straipsnyje
nė žodžio neužsimena, tik sako,
kad kartais tenkų nugirsti, jog
Lietuvoje būvę labai sunku pri-
eiti prie aukštų valdininkų.

Kelmūtis pridėda, kad atėjus
bolševikams taip pat buvo sun-
ku prieiti prie aukštų valdinin-
kų. Čia reikia pasakyti, kad ne-
buvo galimybės tikėtis iš atėjusių
mongolų, kad jis tarnautų Lie-
tuvai: jie atėjo Lietuvos naikinti,
o ne Lietuvos taisyti. 1905
metais aš jau pradėjau susi-
durti Lietuvoje su caro valdžios
įstaigomis, bet reikia pasakyti,
kad nebuvo bloga prieiti prie
valdininkų. O tai nebuvo Lie-
tuvos valdžia, bet rusų despotai.
Tik kai pasitaikydavo lenkas,
tai jau jis buvo ponas, pripra-
stęs prie arbatėlės ir žiūrėdavo
kyšio.

Šioj šaly gyvenu 40 metų, ir

čia patarnavimai žmonėms vi-
sur prieinami. Amerikos įstai-
gose patarnavimas visiems ly-
gus ir greitas ir čia valdininkai
įstaigose arbatos negeria. Čia
tik kalbu apie paprastus kaimie-
čius ir jiems patarnavimą,
o ne apie pensijas ir kas jas ga-
lėjo gauti.

Autorius gale sakosi, kad at-
vykus į šią laisvą šalį, jam ne-
teko susidurti su tokiais keblu-
mais. Gali būti, kad ir neteko
susidurti, išskyrus uniiją.

Dar dėl patarnavimo ameri-
konams Lietuvos bankuose. Ku-
rie buvo nuvykę į Lietuvą, sako,
kad jiems patarnaudavo netaip
blogai, bet grįžę į Ameriką kiek-
vienas peikdavo valdžios įstai-
gas už patarnavimą kaimie-
čiams.

Aš nesu priešingas atvykstan-
tiems iš tremties. Aš gana daug
dėju pastangų pagelbėti ir da-
bar neatsisakau gelbėti. Bet at-
vykę į Ameriką neturėtų būti
vienasališki.

—John Andrews,
144 Herbert Rd., Arlington 74,
Mass.

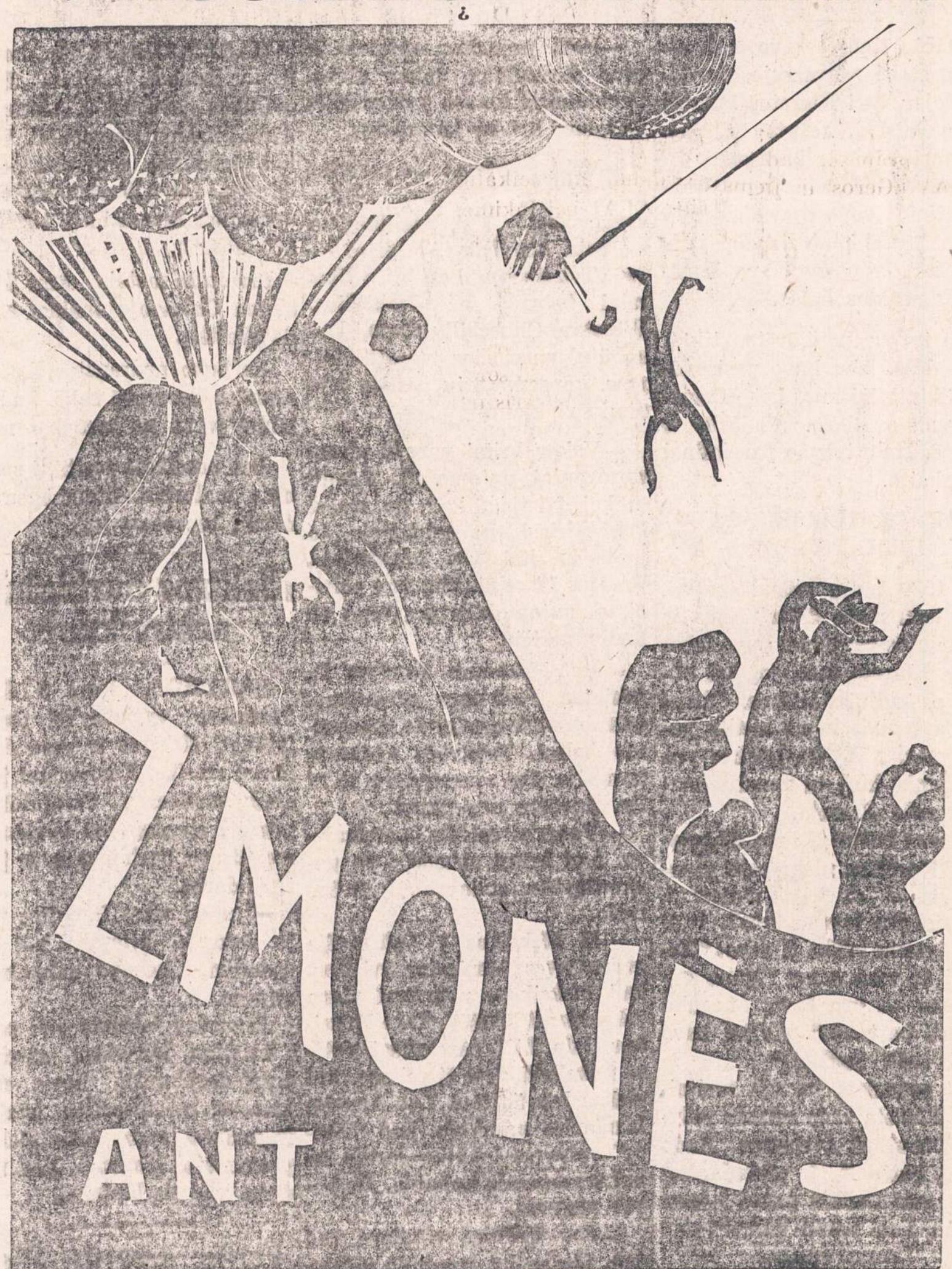
PLANINGAS
TAUPYMAS
VISUOMET
MOKA GERUS
DIVIDENDUS

PRADĖKITE
TAUPYTI
ŠIANDIEN!

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 WEST CERMAK ROAD
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

CHICAGO 8, ILLINOIS
TEL.—Virginia 7-7747

"NAUJIENU" VAKARAS

**ŽMONĖS
ANT
VULKANO KRAŠTO**

GASPARO VELIČKOS 2 VEIKSMŲ PJESĖ

Sekmadienį, Kovo 19 d.

SOKOLŲ SALEJE, 2337 So. Kedzie Avenue

DURYS ATIDAROMOS 3:30 VAL. PO PIETŲ.

ĮĖJIMAS \$1.25 SU TAKSAIS

2003 KLUBAS

STANLEY SMIERCIAK, Sav.
LAIMINGOS DIENOS IR VĖL ČIA
Dykal kepta žuvis kas penktadienis.

2003 W. Cermak Rd. VI 7-8386

INVESTMENT OF A LIFE TIME
Mano Dalis 3-se Baldų Krautu-
vėse, Gerai Įsitvirtinusios ir
Pelningose. Reikia \$35,000. \$5,000
metams ir dar pelnas užtikrintas.
Nereikia patyrimo ar patarnavimų
Tel. Mr. Werner po 1:00 popiet
Hiltpop 5-2733 arba rašykite:
2234 W. 95th St., Chicago.

GERIAUSIA PIRKTI
NAMAMS BALDUS
— IS —
PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVIŲ
PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELE-
VIZIJOS APARATAI, SKALBIA-
MASINOS, BALDAI, MAT-
RACAI, KILIMAI, LOVOS IR
VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai
Baldai Padaromi
Pagal Užsakymą

PROGRESS
FURNITURE CO.
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
CHICAGO, ILL.
Leidžiame lietuviškas radio pro-
gramas antradieniais 7:30 valandą
vakare iš stoties WGES.

AUKSINĖS ŠAKNELĖS
Aukšinės Šaknelės
(Golden Seal) yra
didelės vertės vais-
tas nuo kataro, bal-
tųjų, sėklos nušė-
gimo, gimdos nu-
slugimo, akių už-
degimo, nuo rožės, nuo drugio,
nuo kepenų gedimo, nuo skil-
vio ir kitų vidurinių skaudulių,
nuo sugedusios burnos. Auksi-
nės Šaknelės veikia tikrai ne-
sveiką kūno dalį, kuri serga.
Kilpa sakant, jos gydo visokias
ligas. Ir tai ne mūsų pasakytas,
bet taip sakoma visokiose daktari-
škose knygose. Puodukas
sutrūnė. Aukšinių Šaknelių,
gert po čerkutę kelis kartus
per dieną, arba plauti sergan-
čias kūno dalis. Svaras Auksi-
nių Šaknelių kainuoja \$15.00.
Perkant mažiau, uncija kainuo-
ja \$1.00.

ALEXANDER'S CO.
414 West Broadway
South Boston 27, Mass.

**BAIKITE SAVO
KANČIAS**
arthritis, reumatizmo skausmus,
raumenų įtampą, kosėjimą su
šiomis slaptomis formulėmis, ku-
rios ejo iš kartos į kartą. Sudėtis
grynų žolių, daugelis jų yra
retos ir brangios.
Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 2—
(\$1.25) — sėkmingai vartojama
nuo reumatizmo, artritis bei
lumbago daugelio dėkingų žmo-
nų.
Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 18—
(\$1.25). Suraminanti ir skausmus
mažinanti. Didelis palengvinimas
kenčiantiems pilvo ulcerus.
Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 96—
(\$1.25). Vartojama ir rekomen-
duojama daugelio dėl nustabus
palengvinimo Gall Bladder ne-
smagumo ir kepenų netvarkos.
Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 9—
(\$1.25). Daugelis vartotojų randa
šią arbatą labai puikiai esant kaip
visokeriopam tikslui Biterius ir
apetito paakstinioja.
Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 17
— (\$1.00) — GARSIOJI Skilvio Ar-
bata teikia greitą rezultatą
skilvio ligose. Puikiai liuosuoja
vidurius, juos sunerminoja.
STANIS Analgete SALVE—
(\$1.00) — duoda STEBTINUS
rezultatus, kai vartojama nuo
neuritis, sciatica, reumatizmo ir
artritis, krūtinių, nugaros skau-
dėjimo ir užsikimšimo. Reikia
trinti raumenis nuo drebulo
slogu ir šaltu koju. Staiga susi-
geria ir odą ir ilgai laikosi šilima.
Švelnina ir akstina kraują apy-
taka, tokiu būdu išlaiko kūną
susirinkusiu nuodais.
Atleikite arba atsiskite "money
order". Gaukite geresniose ap-
teikose arba Wieboldt krautuovėse.

Z. G. STANIS CO.
2822 ARCHER AVENUE
CHICAGO 8, ILL.

INCOME TAKSUS PILDO

J. P. VARKALA
VALSTIJOS REGISTRUOTAS
AUDITORIUS
2401 West 63rd St.
Phone WALBROOK 5-7111

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS

Mano 30 metų praktikavimas
jūsų garantavimas
Palengvina akių įtempimą, kuris
esti priežastimi galvos skaudėjimo,
svaigimo arba aptemimo, nervuo-
tumo, skaudama akių karštį, atitai-
so trumparegystę ir toliaregystę.
Pirangia teisingai akinius. Visuo-
se atsitikimuose egzaminavimas da-
romas su elektra, parodančia ma-
žiausias klaidas. Speciali atida at-
kreipiama į mokyklos vaikus.
Vaziuojai į namus.

Valandos: nuo 10 ryto iki 7:30 v. v.
Sėdomos iki 6 valandos vakaro,
o Nedėlioį pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaiso-
mos be ainių. Kainos pigiau kaip
pirmiau.

4712 So. Ashland Ave.
Phone Yards 7-1373

DR. E. MARKUNAS
Lietuvis Optometristas
6859 SO. WESTERN AVE.

Valandos: nuo 7 iki 9 vak. kasdien
Trečiądienį popiet pagal susitarimą
Ofiso telefonas WALBROOK 5-6859
Rez. telefonas: WENTWORTH 6-4568

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS
OPTOMETRISTAS

Akių Egzaminavimas
Akinii Pritaikymas
ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WALBROOK 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien
išskiriant ketvirtadienį, šešt. 11-3.

Dr. Kazimieras

MICHEL
OPTOMETRISTAS

Tikrina akis, pritaiko akinus, iš-
taiso kreivas akis be operacijos,
turi modernius instrumentus akių
bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių
trūkumų: 35 metų praktika palen-
gina akių tyrimą, kuris atliekamas
su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys asaroja ar niežti,
negalite siūlo įverti ir adatą, akys
bijo aštrios šviesos, neižiūrėte skai-
tyti, užleikite pasitarti pas Dr. Michel
— nieko nekainuos.
Antras aukštas.
4651 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YARDS 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

DR. A. MICHEL

OPTOMETRISTAS
Silpnos ir pažėstos akys turi būti
tuojau pataisytos

Akių silpnumas yra gamtos pasarga.
Vartojamas kreivų ir nepritaikintų
akinių, nėra sveika jūsų nervams
arba akims. Šis patarnavimas veltui.
Jūs turite būti tuojau prižiūrimi.
Dr. A. Michel visiškai išegaminuos
jūsų akis, paaiškins ir patars jums
apie jūsų matymo problemas.
Kreivas akis pataisoma.
Akiniai rūpestingai pritaikomi.
3201 WEST 63rd STREET
Pietvakarų kamp. 63rd ir Kedzie.
antras aukštas
Telefonas: WALBROOK 5-6118.
Ofisas atdaras kasdien 9:30 val. ryto.

DR. A. A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 So. Damen Ave.
CHICAGO 9, ILL.

Ofiso valandos: kasdien nuo 6 — 9
vakarais, išskiriant trečiądienį.
Seštadieniais nuo 10 ryto iki 6 vak.
Saukite: YARDS 7-7381.

CHRONIKAI NEPALAVIMAI

Reumatizmas - Podagra
Skilvio ir Zarnų Suirimas
Sinus ir Bronchų Padėtis
VEIKIA NATURALUS
GYDIMO METODAI
DAUG KARTŲ KAI VISI
KITI METODAI
NEPASISEKĖ.

Rentgeno (X) spinduliai
— Fizioterapija
Storosis Zarnos Irrigacija
Elektrinis Gydymas
**DR. WYLLIE D.
McCLEERY**
D. C. N.D.
2044 W. 35th ST.
Tel. Lafayette 3-2313
KASDIEN: 12:30 — 8:00
Sėkmadieniais, trečiądieniais
uždaryta.
Seštadieniais 10:30 — 4:30

"NAUJIENOS YRA JOSU
GERIAUSIAS DRAUGAS
— PASIRASYKITE JAS

MEKSIKOJE SUSITIKOME 14 METŲ NEMATYTĄ SAVO PAŽISTAMĄ

Pas kaimynus galima pigiau nupirkti daugelį
JAV pramonės išdirbinių

Rašo H. MOCKUS

Vos įsitaisėm gautame kambarielyje, tuojau skamba telefonas.

— Kas kalba? — paklausiau.
— Ponia Harris, — atsakė.
— Malonus netikėtumas.
— Iš vyro sužinojau, kad jūs čia. Negalėjau laukti vakaro, nekantravau. Jis sakė, kad vakare jus pasiveis namo.

Su šia ponia nesimatėm 14 metų. Chicagos priemiestyje, Skokie, tie ponai gyveno mūsų name.

Už valandos į viešbutį atvažiojo p. Allan Harris ir pasiūlydė mus į savo rezidenciją. Pas jį jau buvo daugiau svečių, vieni iš Argentinos, o kiti iš Kolumbijos.

Rezidencija buvo ispaniško stiliaus, aptverta geležine tvora; vartai užrakinti, kad naktį plėšikai neišiveržtų.

Ponia Harris tuojau mus nusivedė į viršų ir paleido elektros pečių, kad sušiltume. Viršuje jau radome valgius ir gėrėlius apkrautą stalą. Dvi tarnaitės meksikietės visą laiką sukinėjosi.

Meksikoje viskas pigiau

Harris sakė, kad Meksikoje gyvenimas esąs pigiausias. Pati geriausiaji plunksna ir pašėlis Meksikoje kainuoja 18 dolerių, tuo tarpu JAV už juos reikia mokėti 25 dolerius.

Pasakiau, kad man reikalinga padanga. Pasirodė, kad Meksikoje ją galiu nusipirkti už 17 dolerių, tuo tarpu JAV už ją reikia mokėti 23. Aš, aišku, nusipirkau visas keturias padangas, mokėdamas po 17 dol.

Harris važinėjęs po visą Pietų Ameriką, Australiją, Indiją ir Afriką. Jis tvirtina, kad Meksikoje gyvenimas esąs pigiausias. Kituose kraštuose prekių ir už pinigą negali gauti, tuo tarpu Meksikoje galima visko nusipirkti. Net JAV išdirbiniai Meksikoje yra pigesni.

Naktį susirgo žmona

Apie pirmą valandą jis parvežė mus į viešbutį. Mudu su žmona tuojau ėjome gulti. Bet už poros valandų žmona žadina ir sako:

— Nesulauksiu ryto, vidurius smarkiai raizgo.

Nežinau, kas daryti. Ketvirta valanda ryto, viskas uždarinėta. Nežinau, kur gydytoją prisieškauti, kur vaistinę rasti.

Prisiminiau, kad turiu aspirino. Tuojau jį daviau porą tablečių, o už pusvalandžio dar kitą porą. Pagalbėjo.

Ryte, apie 7 val., nusileidome į valgyklą, esančią prie paties viešbučio. Viename kampe buvo įvairių gėrėlių, o kitur matėsi virtuvė.

Netrūkus prie mūsų stalo atsirado tarnaitė ir atnešė ispaniškai ir angliškai surašytą valgių sąrašą.

Užsisakėm po stiklą apelsinų sunkos. Aš paprašiau kvietinių blynų ir kavos, o žmona — avižinės košės. Jai nieko nesakiau. Jei būčiau pasiūlęs, ji nieko būtų nevalgiusi.

Blynai buvo geri, tiksliai vietoje sirupo — gavau molasų. O avižinė košė buvo skystutė.

Atskiesta ne šviežiu karvės pienu, bet iš skardinės painitu. Bemokėdamas, pasiūlydžiau į virtuvę. Prisipažinsiu, kad į virtuvę ji nebuvo panaši, švėra buvo labai prasta.

Detroit, Mich.

F. Motuzas — Sandaros pirmininkas

ALT Sandaros 29-ta kuopa išrinko naują valdybą 1950 metams. Ją sudaro F. Motuzas — pirm., M. Sims — vicepirm., Dr. J. Brundza — nutarimų ir finansų rašt., Kizis — išdinin.

Toj pat vietoj buvo ir Tėvynės Mylėtojų D-jos 68 kuopos susirinkimas. Ir ši kuopa perrinko savo valdybą. Pirm. — F. Motuzas, užrašų sekr. — J. Overaitis, išdinininkas ir fin. sekretorius — Kizis, organizatorius — Česonis.

Abiem šiom draugijom pirmininkauja tas pats asmuo — F. Motuzas. Jis yra patyręs, veiklus ir energingas visuomenės veikėjas. Jo pastangomis pernai buvo priekšta iš miego Detroito Tėvynės Mylėtojų D-ja, kuri suruošė gerai pavykusį Dr. V. Kudirkos minėjimą.

F. Motuzas yra aktyvus ir SLA 352 kuopos darbuotojas. Neperseniai įsijungė į aktyvų "Žiburėlio" D-jos darbą, kur eina valdybos vicepirmininko pareigas.

Su F. Motuzos vardu tampariai yra susiriesę ir Detroito Lietuvių Organizacijų Centro įsteigimas.

Ruošia meno iš literatūros vakaras

Kovo 12 d. 5 val. po pietų buv. Lietuvių svetainėje įvyks pirmas Detroito meno ir literatūros vakaras. Dalyvauja vietinės Detroito jėgos: senesnieji ir jaunieji Amerikos lietuviai rašytojai ir muzikai.

Budriūnas vadovauja chorui

Muzikas Br. Budriūnas yra Lietuvių Radio Balso choro vedėjas. Jis tik pernai atvyko iš Europos į Detroitą. Iš buvusio čia silpno chorelio suorganizavo stiprų chorą, kuris puikiai užpildo programą įvairiuose parengimuose, minėjimuose ir suruošia savo choro koncertus.

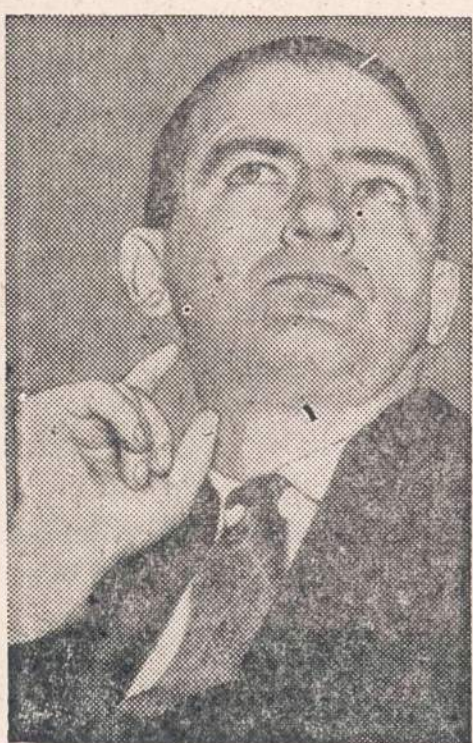
Sekantis Liet. Radio choro koncertas įvyks balandžio 16 d. Ukrainian National Temple salėje.

Naruševičius — "Žiburėlio" vicepirmininkas

Paskutiniame "Žiburėlio" susirinkime draugijos valdyba dar padidinta vienu vicepirmininku. Išrinktas A. Naruševičius.

Buvusių Tremtinių D-jos susirinkimas numatomas kovo 26 d. Laikas ir vieta bus pranešta vėliau.

— Britai nutarė neįsileisti vokiečių ir japonų artistų į Angliją.

Sen. Joseph R. McCarthy liudija subkomitetui, kuris tyrinėja valstybės departamento tarnautojų ištikimybę. McCarthy sakosi turintis įrodymų, bet tuo tarpu ištikimybės įrodymų jis dar neišskleidė.

Stamford, Conn.

Mažas būrys lietuvių daug padaro

Stamford ir jo apylinkė niekad negyveno daug lietuvių. Daugiausia čia būdavo 40 šeimų. Prieš metus čia liko tik apie 15 šeimų ir kėleta pavienių asmenų, bet visą laiką palaikėme lietuvišką veiklą. Kartą vieno tautiečio šermyse sutikęs savo bendrą naujienietį J. Kliukinską, pasakiau:

— Kai jau mums ateis eilė mirti, tai gal nei vieno lietuviu nebūs mūsų šermyse.

Bet laikai pasikeitė ir mūsų mieste ir apylinkėje padaugėjo lietuvių. Suorganizavus BALFą, mes nelikom paskutiniaisiais, ir per tuos penkis metus šalpos darbe daug nuveikėm.

O iškviatimu lietuvių iš tremties turime kuom net pasididžiuoti, nes ir didelės lietuvių kolonijos negali mums prilygti. Šešios veiklios šeimos parkvietė net 80 asmenų, o dar laukiam 15. Ne visi pasiliko Stamforde. Yra ir tokių, kurie mums nei nepranešą, kad jie jau yra JAV. Geros ir jiems laimės!

10 šeimų ir kėleta pavienių apsigyveno Stamforde. Visi čia gyvena savarankiškai.

Naujiems lietuviams prisidėjus prie mūsų veiklos, šį metų surengėm Lietuvos nepriklausomybės 32 metų minėjimą. Jis nusisekė labai gerai ir parinkom aukų Lietuvos reikalam.

Stamfordo miestas labai sparčiai auga. Kartu auga ir industrija. Darbai tuo tarpu neina pilnu tempu. Nespecialistui darbas dirbtuvėse sunku gauti. Namų statyba eina gerai. Amatnininkai lengvai gauna darbą. Moterim lengva rasti darbą prie namų ruošos. Čia moterims geriau apmoka negu kitur. Tikimės, kad pavasarį darbai pagerės. Lietuvių laisvės reikalams aukavo šie asmenys: Po 5 dolerius — Balčiūnas, F. Naikelis, J. Šiugžda ir P. Jasinauskienė. Po 2 dol. — N. Čereška, J. Budrevičius, V. Antanavičiūtė, Mrs. Railienė, J. Rutkauskas, J. Valiusaitis, P. Pustylėnė, J. Šalasevičius, Petrukonienė, J. Pocius, V. Mazaliauskas ir K. Zamulskis. Po 1 dolerį — J. Karaliūnas, A. Dumbrys, A. Bartweck, Bražėnaitė, Kaselytė, Jurgutavičius, M. Hand, K. Adamaitis, Valiusaitienė, P. Saltmeris, B. Dalyonienė, Dzikiene, O. Karaliūnienė, O. Pečikonienė, Budrienė, A. Dalyonas, Paneliauskas, J. Kazlauskas, S. Cibulskas, J. Kliukinskas, O. Pilip-

čikienė, Mašiotienė, R. Klinckienė, A. Cibulskienė, A. Strimavičienė, J. Pocienė, G. Šiugždienė, A. Matutienė, Valė Stada'ninkienė, Leonavičienė, V. Stada'ninkas, J. Andriūnas, Laurinavičius, Urbonas, Urkonienė, V. Bražėnas. Vardų nepasakiusieji sudėjo smulkiais \$7.30. Viso — \$87.30. Atsiprašau, jei klaidingai užrašiau kai kuriuos vardus.

—S. Cibulskas

Omaha, Nebr.

Išrinkta nauja vadovybė

Vasario 26 d. įvyko visuotinis Amerikos Lietuvių Tarybos Omahos skyriaus narių susirinkimas. Bendrąjį valdybos pranešimą padarė J. Cicėnas, o finansų — M. Aukštuolis. Narių skyriuje yra apie 80, bet gaila, kad iš senųjų Omahos lietuvių aktyviai tedalyvauja vos keletas, k. a.: šv. Antano parapijos klebonas kun. J. Jusevičius, SLA 87 kuopos organizatorius J. Šiugždinis ir kt.

Naujai išrinktoji valdyba pareigomis pasiskirstė šitaip: kun. Juozas Jusevičius — pirmininkas; Jurgis Šiugždinis — I-sis vicepirmininkas; Jeronimas Cicėnas — II-sis vicepirmininkas; kun. Leonardas Muštieks ir Elena Dapšienė — sekretoriai; Juozas Sakalas — kultūros reikalams ir Mečys Aukštuolis — išdinininkas. Skyriaus meno ir švietimo sekcijos valdyba liko ta pati, būtent — P. Cicėnienė, E. Ribokienė ir F. Pabilionis.

—O—

A. L. Tarybos Omahos skyrius, besiruošdamas Vasario 16-tajai, kreipėsi į Omahos lietuvių senąsias organizacijas paramos. Kreiptasi į Piliečių Klubą, Pašalpinę Draugiją, šv. Antano Draugiją, šv. Rožančiaus Draugiją ir į SLA 87 kuopą. Teigiamai atsakė tik vienu vieną Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 87 kuopa, pasiskirdama tam reikalui 5 dolerius. SLA susirinkime, tremtiniam davus gerą pradžią, suaukota 19 dolerių.

—O—

Tremtinys Eugenijus Bondzevičius — Lietuvos Valstybės Teatro baleto solistas, operetės baletmeisteris ir tremties baleto baletmeisteris — kelis mėnesius dirbo skerdykloje. Bet "So. Omaha Sun" (savaitraštys) pasirodžius žinutei (apgailėstauta, kad baleto meistersis važioja šaldytuvuose taukus), dalykai pakrypo geresnėn pusėn. E. Bondzevičius gavo pakvietimą į Lubbock, Tex., Larrymore Dance Studijoje dėstyti klasikinį baletą. E. Bondzevičius jau išvyko dirbti savo profesinį darbą.

Omahietis

Pirkite tose krautuvėse, kurios GARSINASI "NAUJIENOSE"

New York, N. Y.

SKULPTORIUS VYTAUTAS KOŠUBA DIRBA

Skulptorius Vytautas Košuba ir keramikė Aleksandra Košubienė persikėlė į Queens Village, N. Y., kur išsinuomavo namą.

V. Košuba jau apie du metus turi pastovų, neblogai apmokamą, darbą; be to turi daug užsakyimų skulptūriniams modeliams ir fabrikams. Jo žmona nespėja atlikti New Yorko meno kriaulyvių ir fabrikų užsakyimų. Aleksandra Košubienė taipgi kelis kartus į savaitę dėjo keramiką Institute of Fine Art.

VASILIAUSKAI GRĮŽO IŠ ČIKAGOS

Aleksas ir Stasė Vasiliauskai, labai aktyvūs visuomenės veikėjai ir "landscaping" kontraktoriai Great Neck, N. Y., tik ką grįžo iš dviejų savaičių kelionės automobiliu į Chicago.

VAISVILAI MINĖJO VEDYBINĘ SUKAKTĮ

Ponai Andrius ir Lydia Vaiš-

vilai, gyv. Great Neck, N. Y., minėjo savo 25 metų vedybinę sukaktį vasario 25 d., savo draugų Kazio ir Gražinos Grinių namuose.

Susirinko didokas (virš 30 žmonių) būrys jubiliantų draugų dar iš Lietuvos. Jų tarpe buvo Grinių, Budrių, Stašinskių, Simučių, Varnų, Selenių, Sniečkų ir Kašubų šeimos, bei p. p. Savickas, Gadelis, Kučinskas.

Vakaras praėjo nepaprastai linksmoje ir nuosirdžioje atmosferoje. Dainuota ir šokta ligi ryto.

—Koresp.

PRAKAITUOTAS SNIEGAS

Ir vėl krinta prakaituotomas sniegas, minkštutis ir balnas. O pievutėje bežalslų diegas, lyg džiaugiasis, lyg virpa, kad sniego prakaitas toks šaltas. Visos laukymės ir stogai visi pabalo, lyg paklodėmis apsiklostė. Pagaliau, kita kryptimi nukrypo vėjas, o naktiai atėjus — pašalo. Stukorius

Daugiausia apie Kanadą ir Lietuvą žinių duoda nepartinė ir nesrovinė—patriotinė

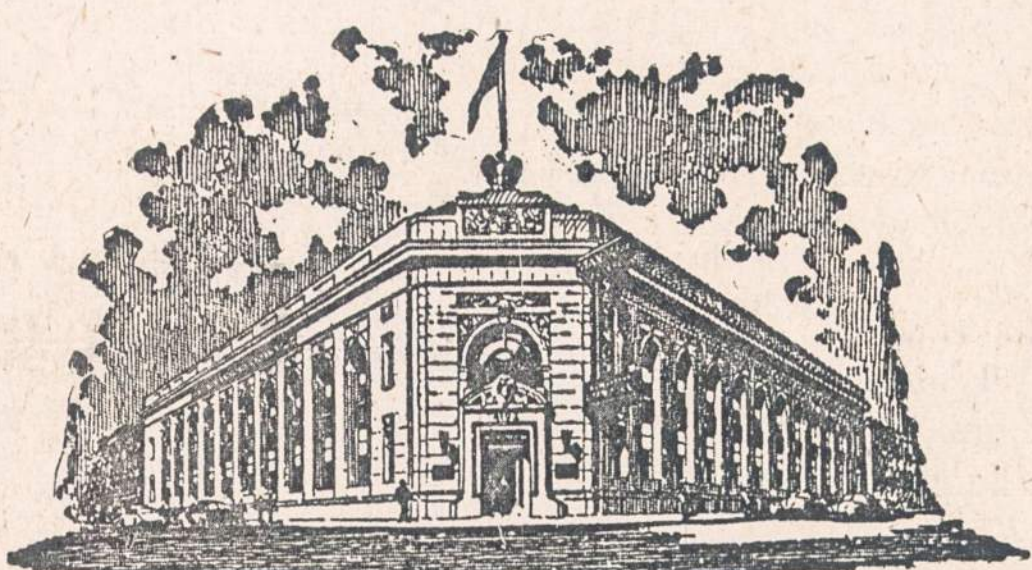
"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

8-nių puslapių didelio formato savaitraštis, redaguojamas modernišku, Lietuvos laikraščių pavyzdžiu, būdu.

KAINA: Visur užsieniuose 3 doleriai 50 centų, Australijoje — 4 doleriai.

ADRESAS:

"Nepriklausoma Lietuva", 3A, Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, Que., Canada.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Namų Paskolos Už Žemą Nuosimtį

TAUPLYK SAUGIAI... mes per 41 metus visiems išmokėjome ant pareikalavimo

Turtas virš 25 milijonų dolerių. Atsargos fondas virš 2 1/4 milijonų.

U. S. Government Securities ir cash virš 12 milijonų.

CHICAGOS STIPRIAUSIA TAUPYMO ĮSTAIGA

Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT IR MGR.

4192 Archer Avenue Chicago 32, Illinois.

TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141.

OFISO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4.

Trečiadieniais nuo 9 iki 12 diena, Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 vakare.

CHRYSLER - PLYMOUTH TIESIOGAS FABRIKO DYLERIS

Pamatykite ir pirkite vėliausius naujus Chrysler ir Plymouth automobilius nupigintomis kainomis. Pristatoma tuojau.

Balzekas Motor Sales, Inc.

"U WILL LIKE US"

4030 ARCHER AVENUE

Telefonas: VIRGINIA 7-1515

Daugiau Negu Liuosuotojas Tankiai Reikalaujamas

Jeigu jūs jaučiatės prastai, nervuotais ir kenčiate nuo galvos skaudėjimo, gazu, išputimo, nevirskinimo ir prasto apetito gal būt iš priežasties užkietėjimo—įsigykite Dr. Peter Gomozo—laikų išbandyto vidurių toniko vaistų. Sudėtinis 18 pakučių Gamos vaistinių šaknų, žolių ir augmenų. Maloniai ir švelniai Gomozo pradeda nerangias žarnas veikti ir pagelbsti joms pašalinti užkietėjusias išmatas, pagelbsti pašalinti užkietėjimo gazus, pridūda skilviui tą malonų jau smagų šilumos.

Dr. PETER FAHRNEL & SONS CO. Dept. 670-38M
2501 Washington Blvd., Chicago 12,
256 Stanley Street
Winnipeg, Man., Canada

Makes old surfaces "new" again! DU PONT DUCO Enamel

REG. U.S. PAT. OFF.

One Coat Magic!

Štai ryški nauja spalva ir gražumas baldams, sienoms ir medžio dirbiniams! Daugeliu atvejų jūs galėsite pasinaudoti DUCO, lengviausiai vartojamu enameliu!

- ★ Teka lengvai... džiūsta greitai.
- ★ Padengia staigiai.
- ★ Palieka kieta patvarų i tile panašų paviršių.
- ★ Gali būti daugybė 2.36 kartų plaunamąs. qt.

BRIDGEPORT HARDWARE AND PAINT STORE

3214 SO. HALSTED ST.
Chicago 8, Ill.

DU PONT AUTHORIZED DEALER PAINTS

AR ŽINOTE KA RAŠO "KELEIVIS"

AR ŽINOTE, kodėl vieni ji giria, kiti keikia. Bet visi mėgsta ji skaityti?

Net kunigai pasilapė ji studijuoją, mrs savo parapijonims draudžia ji i rankas paimti.

"KELEIVIS" žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės slybtbi.

Žmonių mulkintojus ir apgavikus jisai lupa be jokio pasigalėjimo.

Be to, jame rasi visokių patarimų, pamokinių, gražių eilių, idomų pavėkslų ir žinių iš viso pasaulio.

Kainuoja tik \$3.00 metams.

Adresas toks:

"KELEIVIS"

636 Broadway
SO. BOSTON, MASS.

"NAUJIENOS" YRA JOSŲ

GERIAUSIAS DRAUGAS

—UŽSIRASYKITE JAS

Šeštadienį, Kovo 11 d. TREMTINIŲ NAMUOSE, 2244 W. 23rd Pl., Rengiamas

SAVAITGALIO VAKARAS

VISI MALONIAI KVIEČIAMI KUO SKAITLINGIAUSIA DALYVAUTI ŠIAME MŪSŲ RENGIAMAME VAKARE.

ĮEJIMAS — TIKTAI 75 CENTAI.

Meninės dalies pradžia 7 val. vakare. Orkestras pradės groti 9-tą val. vakare ir linksmins susirinkusią publiką.

Programą išpildys žinomi mūsų menininkai. - malonus laikas yra užtikrintas visiems, jauniems ir seniems!

Subscription Rates:
\$7.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$9.00 per year in Chicago
4 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje — pašto: \$9.00
Metams — 4.50
Pusei metų — 2.25
Trims mėnesiams — .90
Vienam mėnesiui — .30

Chicagoje per išnešiojant:
Viena kopija — 4c.
Savaitė — .25
Mėnesiui — .90

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams — \$7.00
Pusei metų — 3.50
Trims mėnesiams — 2.00

Užsienioose:
Metams — \$10.00
Pusei metų — 5.50
Trims mėnesiams — 3.00

Naujienos eina kasdien išskiriant sekmdienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. Canal 6-8500. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Nerimta Pradžia

Senatorius McCarthy iš Wisconsinos sakė laikraščių reporteriams, keliaudamas vasario mėn. vakarinėse valstybėse, kad tarp valstybės departamentu tarnautojų Washingtono esą daug komunistų ir kai kurie jų užimę aukštas vietas. Jisai sakėsi turįs 81 vardą tokių "raudonų" valdininkų ir galėsių juos įteikti valstybės sekretoriui arba specialiai tyrinėjimo komisijai.

Sugrįžęs į Washingtoną, sen. McCarthy vėl pakartojo savo kaltinimus valstybės departamentui. Senatas, pagaliau, paskyrė komitetą jiems ištirti. Komiteto pirmininkas yra sen. Tydings iš Marylando, demokratas, bet ne administracijos draugas.

Komitetas pasiūkė Wisconsinos senatorių ir pareikalavo, kad įvardintų tuos komunistus, pasislėpusius valstybės departamente. Senatorius, kiek pamikčiojęs, atsakė, kad vardų sąrašą jisai palikęs savo raštinėje ir iš atminties jisai galįs pasakyti tik tai vieną, kitą. Pirmininko skatinamas, jisai paminėjo vieną moterį — Dorothy Kenyon, kuri priklausiusi 28 "komunistų fronto" organizacijoms.

Dorothy Kenyon, 62 metų amžiaus advokatė, valstybės departamente netarnauja. Prezidentas Trumanas buvo ją paskyręs 1947 metais į Jungtinių Tautų komisiją moterų padėčiai studijuoti įvairiuose pasaulio kraštuose. Vienu laiku ji buvo įstojusi į "Amerikos-Sovietų draugingumo tarybą", bet, patyrusi, kad tai yra bolševikiškos propagandos organizacija, iš jos pasitraukė.

Toliau senatorius "atidengė", kad JAV keliaująs ambasadorius Philip C. Jessup buvęs "nepaprastai artimas" įvairiems komunistiniams sąjūdžiams bei sumanymams. Pagaliau, Wisconsinos republikonų šulas pareiškė, kad priešvalstybinių organizacijų rėmėja esanti paties valstybės sekretoriaus Achesono žmona. Paaikėjo, kad p-ia Achesonienė prieš keletą metų davė \$2 kokiai ten Moterų Pirkėjų Sąjungai (League of Women Shoppers), neturėdama mažiausios nuovokos, kas tą Sąjungą kontroliuoja; o pasirodo, kad tai buvo komunistų "frontas" pinigams kaulyti iš publikos.

Šitaip prasidėjo tas tyrinėjimas. Sen. McCarthy, matyt, neturi jokių rimtų įrodymų savo kaltinimams paremti. Jį arba apgavo tie, kurie žadėjo pristatyti vardus "žymių komunistų" valstybės departamente, arba jisai pats pučia muilo burbulą, norėdamas gauti reklamos spaudoje. Besitariant kongreso rinkimams, daugelis politikierių elgiasi nevisai normaliai.

Bet tokie nerimtų sensacijų mėgėjai diskredituoja ne tik save, o ir patį reikalą, kurį jie panaudoja savo tikslams.

Galės Keliuti Namu

Federalinės apygardos teisėjas Sylvester J. Ryan, New Yorke, nubaudė Judith Coplon ir bolševikų agentą Valentin Gubičevą kalėjimu, kiekvieną po 15 metų. Bet Gubičevui, kaippo svetimos šalies piliečiui, bausmė yra suspenduota; jį išdeportuos į Rusiją.

Jeigu Rusija atsisakytų Gubičevą priimti arba jei-

TARPTAUTINĖ LIETUVOS PADETIS

("ELTOS" BIULETENIS)

ELTOS bendradarbis kreipėsi į Vykdomosios Tarybos Užsienų Reikalų Tarnybos Valdytoją prof. J. Brazaitį, ar jis nesutiktų painformuoti pasaulio lietuvių apie dabartinę tarptautinę Lietuvos padėtį ir kovos dėl Lietuvos išlaisvinimo eiga bei artimuosius uždavinius.

1. Kokiom prielaidom yra pagrįsta kova dėl Lietuvos išlaisvinimo ir kaip reikia vertinti tarptautinę šio meto padėtį?

Lietuvos išlaisvinimas remiasi dviem pagrindinėmis prielaidom: 1) Rytų ir Vakarų interesus priešingumais ir iš to einančiu konfliktu; 2) lietuviškųjų jėgų budrumu, pasirengimu ir veikliu įsijungimu į Vakarų akciją.

Rytų-Vakarų santykių barometras nervingai šokinėja. Po mėginimų susiprasti Vakarai nedviprasmiškai ėmė rikiuoti savo jėgas, pirmoji eilė ūkiškai stiprinami ir kariškai ginkluodami Vakarų Europą. Nevisi Europos punktai duodasi stiprinami. Pietų Europa, kuri turėjo būt europinės galybės atrama, nepateisina dėty vilčių. Jos vietoj europinio pasipriešinimo centru paversti Vokietiją trukdo dar neįgyventas nepasitikejimas, kuri dar labiau sustiprino pačių vokiečių provokaciniai ultra nacionalistiniai balsai. Jugoslavija, Turkija, Ispanija yra realios pajėgos, kurios norima įtraukti į pasipriešinimo ratą, bet kuriom dėl vieno ar kito priežasčių dar nedrįstama rodyti galutinio pasitikejimo.

Tuo būdu Europos atskiros jėgos savo smulkumu, savo viadegs suglebimu, savo lokalinio pobūdžio problemom, nestelbiančiom visus bendruosius interesus, nėra pasirengusios didžiajai misijai — pasipriešinti bolševikiniam Rytų imperializmui. Tikimasi tas visas palaikas jėgas apjungti, ir tą jungtinę Europą paversti pasipriešinimo atrama. Tenka laukti, iki tas lėtai einančio apjungimo vyksmas duos vaisių. Laikas — ne santykių tarp Rytų ir Vakarų išsilyginimo, bet Europos apjungimo, sustiprėjimo ir pasirengimo — yra būdingasis ženklas Vakarams.

2. Jei Vakarai tebėra laukimo ženklu, tai kokiam ženklu yra Rytai?

Rytai? Rytai tuo tarpu skubiai plečia savo ekspansiją ten, kur sutinka mažiausiai pasipriešinimo. Vakar Kinija, šiaurind Indokinija, rytų gal Burma, Indija... O gal ten sustos ir pradės judėti Europos šiaurė ar rytų pėdai. Rytų rankose iniciatyva. Jų rankose veikimo kryptis ir tempas.

Šitokiam Rytų-Vakarų santykių fone nustojo prasmės lig šiol tų dviejų galybių užimtos pozicijos. Pabaltijo reikalai. Nustoję prasmės sovietinės pastangos tarptautiniame santykiame legalizuoti sovietines Baltijos respublikas. Metę šias pastangas, sovietai intensyviai stengiasi Baltijos valstybes faktiškai likviduoti, gyventojus paskubintai deportuojant, teritoriją apgyvendinant nelietuviais, administracinę santvarką pritaikant Rusiškam šablono, gyvenimo lygį numušant iki sovietinio. Jei sovietai Lietuvoje išardo čiaš tarp vieno ūkininko žemės ir kito, kad padarytų kolchozų, tai šiandien jie lygiai stengiasi išardyti sienas ir tarp Sovietų Sąjungos ir Baltijos valstybių, darydami, kaip caro laikais, edinujų — nedielimuju. Totalinis jungimas į Rytus.

3. O Vakarų laikymasis Baltijos valstybių atžvilgiu pagerės, pablogės ar nepakies?

Vakarai nustojo saugoję taip rūpestingai ankščiau laikytą tylą Pabaltijo reikalą. Baltijos kraštai Vakarų lūpose jau virsta kaltinimu Sovietų Sąjungai. Genocido reikalą padaryti žygiai paskutinėje JTO sesijoje rado didesnį atgarsio nei ankščiau. Jungtinės Valstybės ratifikuojant genocido konvenciją lietuviai virto vienu iš svarbių oficialiai aplaustų liudininkų dėl sovietų vykdomo genocido.

Baltijos kraštus Vakarai jau linkę laikyti vakarietinės išeimties partijos jau įeina į tarptautinius savos krypties grupių sambūrius. Socialdemokratai dalyvauja BİSe (rytų ir centro Europos socialistų susivienijime) ir tarptautiniame socia-

listų sąjūdyje Europos Unijai remti. Mūsų liberalai dalyvauja liberalų internacionale (Union Libérale Mondiale). Krikščionys demokratai priimti į NEI (Nouvelles Equipes Internationales). Lietuviai žurnalistai dalyvavo laisvųjų žurnalistų kongrese Londone (1949). Lietuvių atstovai pilnateisiais nariais dalyvavo tarptautiniame katalikų žurnalistų suvažiavime Italijoje (1950). Į Lietuvą pradėdama žiūrėti kaip į toki Vakarų seimos narį, kuris gali pasirodyti ne tik stebėtoju užčiaupta burna, bet ir šiu pozityviais įnašais tarptautiniame gyvenime bei jo problemų sprendime. Iš visa to eity išvada, kad Baltijos valstybės Vakaruose yra susilaukusios daugiau dėmesio ir pripažinimo.

4. Ar šis Baltijos kraštų ir konkrečiai Lietuvos integravimas į Vakarus lig šiol ejo be kliūčių ir sunkumų?

Lietuvos lygiai ir kitų Baltijos kraštų įsijungimo į Vakarus procesas neina savaime. Niekas atvirų durų mums nelaiko. Reikia išsikvoti. Reikėjo kietai pakovoti, iki jeita į europinį kultūros kongresą (1949), o per jį į Europinį Sąjūdį. Ir katalikų žurnalisto kongresas nenorom atidarė mūsų šiam savo duris. Darant pastangų įeiti į NEI tekę pasakyti: arba mes pilnateisiai, arba mums visai nereikia... Liudininkais į Jungtinių Valstybių senato komisiją genocido konvencijos ratifikavimo reikalams pasisekė prasimušti tik didelėmis ALTO atstovų pastangomis. Pastangos, nuolatines pastangos.

5. Ar ir kokio poveikio Lietuvos laisvinimo darbai turi intensyviai vykdomas tremtinių perkėlimas iš Europos į užjūrus?

Mūsų pastangų intensyvumui negalėjo neatsiliepti masinė emigracija. Dėl emigracijos sumažėjo (bent laikinai) darbai būtinai lėšos ir darbai reikalingi žmonės. Vistiek per tą laiką nebuvo praleistas nė vienas momentas, kur mūsų byla galėjo būti pajudinta. Tam reikėjo sutelkti visas likusias jėgas ir lėšas.

6. Koki Lietuvos ir lietuvių tautos atžvilgiu pagrindiniai konkretūs artimausio meto uždaviniai?

Palankėjanti tarptautinė dirva labiau įprasmina mūsų pastangas, bet sykiu ir labiau visus mus įpareigoja. Įpareigoja neatsileisti jėgų pagrindinėm mūsų veiklos kryptim: *aliarmuoti ir kovoti dėl kankinamo ir naikinamo krašto, eiti į Vakarų seimą ir per jį veikti, kelti Lietuvos ir lietuvių vardą aktyviu pozityviu dalyvavimu Europos problemų sprendime, mūšias paverčiant europinėmis, organizuojant pasaulio lietuvių vieningą bendruomenę ir ją paverčiant nuolatiniu šaltiniu materialinių ir*

Kas yra darbininkas?

Rodos, toks paprastas žodis "darbininkas" turėtų būti visur vienodai suprantamas, tačiau to žodžio prasmė arba sąvoka vienur yra platesnė, kitur siauresnė. Kartais, įsikalbėjus su seniau į Ameriką atvykusiais lietuviais, dažnai išgirstama palyginimas Amerikos darbininko su Lietuvos darbininkais ir tokiais atvejais pirmiausia pabrėžiama, jog Amerikos darbininkai daug greičiau gali įsigyti visokių gėrybių, negu darbininkai kituose kraštuose. Kas teisybė, tai teisybė. Benda ir imant, Amerikos darbininko uždarbys yra aukštesnis negu visur kitur pasaulyje, ir darbininko perkamoji galia yra didžiausia, negu kur kitur.

Bet, konstatuojant pačią teisybę, visdėlto nereikia peržengti ribų ir paskui daryti nevisai tinkamas išvadas. O prie tokių netinkamų išvadų prieinama dažniausiai tik todėl, kad žodis "darbininkas" kiek kitaip su-

moralinių jėgų kovai dėl krašto, dėl tautos potencialo išlikimo, dėl lietuvių kultūros palaikymo ir ugdymo.

7. Kaip geriausia būdu į šių uždavinių vykdymą gali įsijungti eilinis pasaulio lietuvis?

Kaip lig šiol, taip ir ateity Lietuvos laisvinimo ir lietuvių tautos išlaikymo kova vadovaujantiems organams būtu nepakeliamą, jeigu toje kovoje vadovaujančiųjų organų neparemtų visi laisvojo pasaulio lietuviai. Čia didžiausį vaidmenį yra suvaidinę Jungtinių Valstybių lietuviai. Paskutiniu metu jų eiles žymiai papildė naujieji Amerikos lietuviai, buvę tremtiniai. Visiems pasaulio lietuviams, o pirmiausia tiems, kurie tik neseniai iš Europos yra nukilę anapus vandenų, taikomas tas pats, kaip seniau prašymas:

1. populiariai ir vykdyti vadovaujančiųjų organų (Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, Vykdomosios Tarybos, Amerikos Lietuvių Tarybos) sumanymus tarp lietuvių;

2. populiariai Lietuvos laisvinimo reikalą ir konkrečiais atvejais vadovaujančiųjų organų sugestijas tarp svetimųjų, jų spaudoje ir visuomenėje;

3. įvesti Vokietijoje tarp tremtinių prigijusių nuolatinių apsidėjęm įnašais į Tautos Fondą Lietuvos laisvinimo reikalui.

Tik glaudus visų lietuvių bendradarbiavimas įgalins ištesėti mūsų veiklą, iki Rytų-Vakarų santykių ilgainiui išsirutulios į Lietuvai išlaisvinti reikalingą fazę, — baigę Vykdomosios Tarybos Užsienų Reikalų Tarnybos Valdytojas prof. Brazaitis.

prantamas Amerikoje, negu Lietuvoje. Čia Amerikoje darbininku dažnai pavadinamas ir toks asmuo, kuris Lietuvoje darbininku nevadinamas.

Štai man jau ne vienas amerikietis lietuvis pabrėžė, kad darbininkas Lietuvoje niekad negali aukščiau iškilti arba prasiimti ir įsigyti kokį turtelį, ka dgalėtų senatvėje lengviau gyventi, ir kaip pavyzdį nurodė, kad toks ir toks darbininkas (Amerikoje) turi jau nuosavus namus bei kitokias gėrybes. Bet kai plačiau pasiteiravau, kokios rūšies tie darbininkai yra ar buvo, kurie įsigijo namus bei kitas gėrybes, tad pasirodė, kad tie darbininkai yra ar buvo vadinamieji bosai, arba jiems panašūs viršinkai ar vyresnieji imonių pareigūnai. Nors jie savo gyvenimo karjerą buvo pradėję nuo paprasčiausio darbininko, bet tas gėrybes vis dėlto dažniausiai pradėdavo įsigyti, tada, kada jau tapdavo bosais arba kitais kurios nors srities vyresniaisiais. Lietuvos įvairiose įmonėse tokios rūšies žmonės buvo vadinami vyresniaisiais, viršinkais, meisteriais ar kaip kitaip, bet jų niekas nevadino darbininkais. Ir jeigu toks meisteris ar vyresnysis, ar viršininkas įsigydavo ar pasistatydindavo kokius namus, tad niekas nesakydavo, kad tokias gėrybes jis įsigijo būdamas darbininku. Trumpai sakant, Lietuvoje buvo vadinami darbininkais tokie žmonės, kurie dirbo paprasčiausią fizinį darbą, sakysim, tokį darbą, kaip čia Amerikoje tie, kurie dažniausiai už darbo valandą tegana 75 - 90 centų, o kai kur ir viena dolerį ar kiek daugiau. Žinoma, tiek gaudamas viengungis žmogus, kuris moka labai taupyti, gali po kelerių metų susidėti apčiuopiamesnę pinigų sumą ir įsigyti reikiamų gėrybių.

Lietuvoje darbininko pažymys yra svarbiausia tas, kad dirbantis asmuo teklauso nurodymų darbe tų, kurie yra jį pasisamde tam darbai. Taigi, sakysime, bet koks ūkininkas, nors jis ir sunkiausiai darbą dirbtų, nėra laikomas darbininku, nes jis, taip sakant, ant savo sprando neturi jokio viršininko. Tą patį būtų galima pasakyti, jei pavyzdžiui paimtume kitas, ne žemės ūkio, sritis.

Žodis "darbininkas", rodos, plačiausiai yra suprantamas Sovietų Sąjungoje, kur ir pats Stalinas laikomas, žinoma aukščiausios rūšies, darbininku. (Argi? — "N." Red.). Taigi ten kuone visi yra darbininkai. Iš to matome, kad įvairiuose kraštuose nevienodai yra suprantamas žodis "darbininkas". Tad ir nurodymai, kad ten ir ten darbininkas gali tą ir tą įsigyti, o kitur to negali, turi būti tinkamai patikrinti.

A. Kelmūtis

M. GUDELIS

SASNAVOS ŪKININKŲ IR SIUGZDOS SĄSKAITOS

4. (Tęsinys)

Iš viso, su toms kvitoms būdavo daug bėdos. Jos dažnai kur užsimedavo, kartais jas visai pamedavo. Užpuolęs lietus piemenis persunkdavo, kvitos sušlapdavo, sulipdavo, nieko jose įskaityti negalėdavo. Be to, vasarą prakaistas jas sudrėkindavai, saulė perdžiovindavo, bejudant ir bevaikščiojant jos sudildavo ir visai susinešiodavo. Piemenys, norėdami išvengti nesupratimų, tas kvitas saugodavo kaip savo akis, bet argi jas galėdavo išsaugoti? O jei kuriam piemeniui nelaimė atsitikdavo, kvitas jis pamedavo, — tai ūkininkas jau ir turėdavo šiugždą ant savo sprando.

IVEDE MOKESCIUS UZ MALKAS

Objekšikas šiugžda taip pat įvedė mokesčius už malkas. Ankščiau malkaudavom, kiek norėdavom, niekas mums nieko nesakydavo, bet šiugžda, išlupęs pinigus

už galvijus, pradėjo reikalauti ir už malkas.

Mes jam aiškinom, kad pačiam miškui geriau, jei išrenkam sausuosius. Nužūsiuos šakos, paliktos viršūnės, išvartyt medžiai pradeda pūti, priveisia kirminų, išaugina karajedus. Jis žinojo, kad sveikų medžių malkom mes nekirsdavom. Jis sutikdavo, kad visa tai būtų, bet reikalaudavo, kad už malkas mokėtume.

Teisybė, tas mokeskis būdavo mažas, už mėnesį imdavo po 40 kapeikų, bet vis dėlto imdavo. Už 40 kapeikų per mėnesį kasdien galėdavai važiuoti į mišką ir rinkti sausuosius. Bet ūkininkas kasdien į mišką negali važiuoti, jam atsiranda kitų darbų, dažnai svarbesnių ir skubesnių. Jei kuris ūkininkas visą laiką važinėtu, tai išvežtų daug malkų už sumokėtą kvitą. Bet dauguma išveždavo po porą ar trejetą vežimų. Miškan traukdavo, kai ūkio darbai būdavo baigti. Bet vasarą ūkyje darbai niekad nesibaigia. Nespėjai vieno

baigti, žiūrėk kitas jau prašyte prašosi.

Kiekvienas mūsų išpirkdavom kvitą malkom, bet mažai jų teišveždavom. O jei išpirkdavom birželio mėnesiui, ir į mišką nuvažiuodavom liepos pradžioje, tai šiugžda prie mūs kibdavo kaip zylys prie kumelės. Ras tave miške ar ant kelio ir reikalauja:

— Parodyk kvitą.
— Sustabdyk arklį, išsitrauki kvitą ir jam paduodi. Tada jis pradeda:
— Tu neturi tiesos vežti malkas.
— Kodėl?
— Tavo kvita išimta gegužiui, o dabar jau birželio pabaiga.
— Bet tamsta žinai, kad aš...
— Aš nieko nežinau! — griežtai pertraukdavo sakinį šiugžda.
— Tamsta žinai, kad gegužio mėnesį miškan aš kojos neįkėliau. Turėjau baigti vasarųjų sėti, mėžti, o vėliau bulves sodinti...

— Tie reikalai man visai nerūpi. Aš žinau, kad birželio mėnesį neturi tiesos vežti malkų šia kvita. Turi išimti naują.

Pas ką kvita būdavo tvarkoje, tai prikibdavo prie malkų. Pas vienos žalią medį surasdavo, pas kitus per storą pagali

pastelėdavo. Kvitos būdavo duodamos tik tai šakoms ir viršūnėms. Jei rasdavo iš kelmo iškirstą stuobrį, jam jau atrodydavo tikras rąstas. Kartais reikėdavo viduryje kelio išversti visą vežimą, kad pamatyti supuvusį stuobrio galą. Išitkinęs, kad vežime nieko nėra paslėpta, pradėdavo rėkti už kirvi, girdi, sveikus medžius kertame.

Pirmais, dar ir antrais metais pats šiugžda nekreipdavo dėmesio į malkas, bet vėliau jis apžiūrėdavo kiekvieną vežimą šaką. Malkomis vadinosi nukritusios sausos šakos, išdžiūvę stuobriai, paliktos viršūnės, džiūti bepradėdą lazdynai, alksniai ir kitoki medžiai. Piūklą drausdavo nešti miškan, bet su kirviu žmonės laisvai galėdavo malkauti. Apie 1902 ir 1903 metus šiugžda jau pradėjo plūsti ir už kirvi.

KELIUS DIENĄ IR NAKTĮ SAUGODAVO

Kol šiugžda savo eiguvos dar nepažino, eidavo į miškus, stengdavosi pažinti kiekvieną biržę. Vėliau jis tykodavo tik tai pamiškėse. Kartais pėsčias į pamiškę nusliū-

kydavo, dažniausia, žinoma, jodavo, o retkarčiais ir važiuodavo. Pamiškėn užvažiuodavo tada, kai grįždavo iš kelionės ir norėdavo palaukti miške tarškančio vežimo.

Pamiškėje šiugžda atsirasdavo ir naktimis. Naktį į mišką jis nedrįsdavo nosies kišti, bet pamiškę dažnai apjodavo. Kartais patraukdavo net į Mergašilį, o Varnabūdės ir Ažuolinės kelius jis dažnai saugodavo. Naktį tylu, girtos rėksniai miega, tai kirvio smūgius arba tarškančias vežimo asis iš tolo galima užgirsti. Šiugžda pasiklausydavo vienoje vietoje, pasiklausydavo kitoje, jei ką užgirdavo, tai ir artėdavo į pamiškės kelius.

I pamiškę naktimis jis eidavo ir tada, jei kas liežuvį pakisdavo.

(Bus daugiau)

Geri keliai labai trumpi.

Kiniečių patarlė
Tiktai diamantas piauina diamantą.

Anglų patarlė

Mažas puodas greitai įkaista.

Anglų patarlė

TIKRIEJI IR NETIKRIEJI FAKTAI IŠ LIETUVIŲ TAUTOS PRAEITIES

Šių metų vasario 26 dieną prof. Mykolas Biržiška Lietuvos Auditorijoje skaitė paskaitą Chicago Literatūros Draugijos nariams ir svečiams. Čia spausdiname M. G. padarytą minėtos paskaitos santrauką. Paskaitos pradžioje profesorius pastebėjo, kad jis galėsias paminėti tikrai kai kuriuos mūsų praeities faktus.

Kiekvienam žmogui reikia mokėti orientuotis preities faktuose. Kiekvienas privalo statyti savo pasaulėžiūrą ant tvirtų pamatų. Ji turi remtis tikrove. Bet tatau ne taip lengva padaryti. Mes turime ieškoti tiesos, bet nepajėgiame nusikratyti fantazijos elementų ir kai kurių iliuzijų. Dažnai tas iliuzijas laikome tikrove.

Ypatingai yra sunku lietuviams nustatyti savo tautos praeities tikrovę. Šiandien mums sunku susitarti dėl mūsų dienų faktų, bet dar sunkiau, kai reikia nustatinti praeities faktus. Kai kurios žinios, dažnai nepatikrintos ir netikslios, yra taip susijusios su mūsų gyvenimu, jog yra virtusios antrąją prigimtį. Kaip iš tikrųjų buvo? Kokių būdų praeitį patikrinti? Kaip padavimus atskirti nuo tikrovės? Tenka nustepti, kaip dažnai mes gyvename fikcijomis. Jas laikome tikrove ir visai nesuabejojame, nekuriame jai jokio dėmesio. Tos fikcijos ir iliuzijos veikia mūsų kultūrą, literatūrą ir mokyklą.

Lietuvių tautos praeitį pažįstame iš senų kronikų. Bet tų kronikų daugumas buvo rašyta nelietuvių. Vienas kronikas apie Lietuvą rašė priešai, ginklų kovojusieji prieš lietuvių tautą. Kitas kronikas rašė krikščionys, tada nekentusieji pagoniškos lietuvių tautos, žiūrėję į ją "iš aukšto". Netenka stebėtis, kad tie kronikininkai savotiškai ir nušvietę lietuvių tautos praeitį.

Lietuvių tauta vėliausiai priėmė krikščionybę. Lietuvon ji atneša XIV ir XV šimtmečiuose, bet ji neprigijo iki XVI amžiaus vidurio, o platesniuose gyventojų sluoksniuose ji paplito tik XVII šimtmetyje. Bet dar ir XIX šimtmetyje lietuvių tautos gyvenime buvo reiškinys, nesuderinamų su pagrindiniais krikščionybės dėsniais.

Mes turime plačią mitologiją. Kalbame apie ramoves, krivius ir krivaičius; turime daug dievų ir žinome įvairių jų vardų. Kronikininkai, rašę apie lietuvių tikybą, josios nesuprato ir savotiškai ją nušvietė.

Be to, XVI šimtmetyje, kada Lietuvoje pradėjo krikščionybę, Europoje jau buvo renesanso gadynė. Tuo metu jau ėjo kova tarp protestantizmo ir krikščionybės. Šioje kovoje buvo vartojami įvairiausi "argumentai".

Apie to meto lietuvių rašo lenkas Lasickis. Lietuvių kalbos jis nemokėjo, bet apie lietuvių jis parašė labai daug. Jis parašė veikalą "Apie žemaičių dievus". Kiekvienas istorikas tuojau pastebės, kad jame daug kas pramanyta. Ten prirašyta daug dievų vardų, o pvz. šeimos dievačiui parinktas toks baurus vardas, kuris nepatogu ir paminėti. Minėtąjį lenko Lasickio veikalą išleido ir vokiečiai, pridėdami plačius komentarus.

Antras šaltinis, iš kurio buvo imama medžiaga lietuvių tautos praeičiai pažinti, yra XVI šimtmetyje rašęs Simonas Grunau. Jis mini nepaprastai daug įdomių dalykų. Bet šiandien jau nustatyta, kad Grunau buvo gabus literatas, o ne istorikas. Jis paliko daug raštų, kurie yra grynai jo fantazijos padaras. Grunau "faktais" negalima pasitikėti.

Tyrinėjant praeitį, reikia turėti galvoje, kad senovės kronikininkai turėdavo drąsos tą praeitį taisyti. Jei kronikininkas tarnavo viename valdovui, dalykus jis nušviesdavo jam palankia prasme. Jei tarnavo kitam—kitą viską vaizdavo. Vienus valdovus jis iškeldavo, o kitus pažemindavo.

Šiandien jau aiškiai nustatyta, kad Maskvoje rastos kronikos kitaip Lietuvos praeitį nušviesdavo, negu buvo tikrovėje. Nustatyta, kad kai kurie kronikininkai faktus išgalvodavo, jei būdavo reikalo. Ir tai jie darydavo be jokio sąžinės graužimo.

Tyrinėjant praeitį, reikia būti labai atsargiam. Reikia ištirti visi šaltiniai, į klausimą gerai įsigilinti, kad bent apytikriai kuo nors galėtum patikėti. Mūsų tautos praeitį visuomet reikia lyginti su kitų tautų tuo metu buvusią praeitimi.

Buvo tendencija tikėti, kad senovės lietuvių tikyba nebuvo panaši į kitų tautų tikybą. Buvo sukurta graži lietuvių tautos mitologija. Ypatingai daug šioje srityje dirbo istorikas Narbutas, falsifikuodamas tą praeitį. I. Kraševskis kritikavo Narbutą, bet vėliau jis pats, berašydamas "Vituolio raudą", į poezijos rūbus įvilko visus Narbuto ir kitų pasakojimus. Vieni dalykai paimti iš

nepatikimų šaltinių, o kiti buvo paties Kraševskio išgalvoti. Jais patikėti negalima. Bet tai buvo mažas pumpuriukas, apie kurį, kaip apie Homero "Iliadą" ir "Odiseją", viskas pradėjo sukinėtis. A. J. Višteliauskas minėtą kūrinių išvertė į lietuvių kalbą ir išleido. 1880 metais tai buvo pats gražiausias mūsų literatūros kūrinys. Juo žavėjosi mūsų patriotai, jie būrėsi kitiems darbams.

Zmonės ilgai manė, kad "Vituolio rauda" buvo senovės lietuvių įsitikinimų atvaizdas. Bet ten buvo tikrai fantazija apie lietuvių tautos praeitį. Nepriklausomybės gyvenimo pradžioje poetas Faustas Kirša padarė naują "Vituolio raudos" vertimą, bet jo išleidimas jau neturėjo jokios įtakos. J. Jablonskis jį labai aštriai kritikavo. Jaunoji lietuvių karta jau kitaip žiūrėjo į savo tautos praeitį. Klastotais ir fantazijomis kurtais dalykais ji jau nesitenkino.

Šiandien jau aiškiai nustatyta, kad daugelis dalykų, primetamų senovės lietuvių tikybai, atsirado daug vėliau, kai tos senovės tikybos jau nebuvo. Senai tikybai primetami naujos tikybos atributai.

Kaip negalime tikėti pasakojimais apie senovės lietuvių tikybą, taip negalima patikėti tvirtinimais apie "gryną" lietuvių tautos kraują. Lietuvių tautoje teka įvairūs kraujas. Kaimynai ir gyvenimo sąlygos visą laiką veikė lietuvių tautą, kaip lietuviai veikė savo kaimynus.

Šiandien dokumentais nustatyta, kad XVIII amžiaus pradžioje Prūsijoje buvę nepaprastai baisūs bado metai, kurie išnaikino ištisus lietuvių valsčius. Išmirusiųjų vietoje buvo įkurinti lenkai, šveicarai ir prancūzai. Didžiojoje Lietuvoje žmonės taip pat naikino badas ir maras. Dokumentai rodo, kad prieš maro metus baudiuoninkų skaičius buvęs didesnis, o vėliau jis žymiai sumažėjęs. Badiuoninkai praėjus, į Lietuvą atgabenta daug gudy, kurie vėliau susimaišė su lietuviais ir tapo lietuvių tautos dalimi. Jie tapo lietuviais, bet jau negalime kalbėti apie "gryną" lietuvių kraują.

SIMANAS DAUKANTAS NEBUVO BAJORAS

Negrynas yra ir lietuviškų bajorų kraujas. Žinome atsitikimų, kur bajorais tapo visai nebajoriškos kilmės žmonės. Simanas Daukantas, kol jis buvo gyvas, buvo laikomas bajoru. Bet vėliau, kai bandyta tiksliau nustatyti kilmės medis, išaiškinta, kad jo kilmė buvo visai nebajoriška. Jojo gimimo metrikai visai neatitiko oficialioms įstaigoms padarytų pareiškimų.

Daukantas buvo priverstas klastoti dokumentus, kad galėtų baigti universitetą. Jis rado žmogų, kuris sutiko padaryti netikrus dokumentus. Kurį laiką Daukantas tarnavo Rygoje. Caro valdžia, priimdama valdininką, taip pat renka apie jį žinias. Visi kiti duomenys atitiko paties Daukanto nurodytas žinias, o kur liečia kilmės klausimą, tai tyrinėtojai pažymėjo: "bajoriška kilmė neįrodyta".

Panaši istorija yra ir su broliais Jazumavičiais. Jų buvo penki broliai, bet bent du vadinosi kitokiais vardais.

Varšuvoje ilgus metus gyveno ir veikė lietuvis bajoras Girštautas. Niekam į galvą neatėjo mintis, kad Girštautas galėtų būti nebajoras. Tikrai vėliau, Girštautui mirus, ir iškilmingai jį palaidojus, pradėta tyrinėti, kodėl Girštautas visą laiką rūpinęsis Juzumavičiais. Tada paaiškėjo, kad jis pats buvo Juzumavičius, o ne Girštautas. Kitas Juzumavičių brolis vadinosi Tamulevičium.

Lietuvos bajorai mėgsta vesti savo kilmės medį į nepaprastai gilią senovę. Viena Biržiškų šaka siekia T. Kosciušką, o kita eina prie Skinderių. Vieni tvirtina, kad Skinderiai yra garsūs Ispanijos didikai, kiti sako, jog tai yra sena totorių giminė, o tretieji sako, kad Skinderiai yra Kaributo, buvusio Lietuvos kunigaikščio, ainiai. Biržiškai galėtų savo kilmės medį nuvesti iki Kaributo, bet išaiškinta, kad šis valdytojas buvęs viengungis.

NELIETUVIAI TAMPA LIETUVOS PATRIOTAI

Ireniejus Oginskis daug pasidarbavo lietuvių tautai. Jis šelpė Ivenskį, gavo leidimus lietuviškiems kalendoriams leisti ir dirbo lietuvių tautos gerovei. Norėtusi manyti,

DIDIS LIETUVOS KUNIGAIKŠTIS KĘSTUTIS

Stasys Džiugas

MIRUSIŲJŲ PUOTA

Dar buvo naktis, kai mane kažkas prikėlė. Nešaukė vardu, nejudino pusiau mirusio kūno ir ant jo tikrai niekas neuždėjo grubaus gyvenimo suteptų rankų.

Pravėręs sunkias akis iš varginančio miego, ilgai žiūrėjau kaip palubėje ir kampuose slankiojo paslaptingi vaiduoklių šešėliai. Jie buvo tamsūs ir panašūs savo likimu į tūkstantčius nelaimingųjų, bijančių mirties.

Pro kurtų langą, už apšerkšnįusių ir patręusių rūmų, lauke alsavo kapų patarėjas. Paskui jis mostelėjo ledine ranka ir, pasitraukęs pasislėpė.

Atsikėlęs priejau prie lango. Naktis jau buvo apsisiautusi rytmetinį apsiaustą ir ėjo gatvėmis, šaligatviais, kiemais, sodžiais, užpustytais takeliais, o vėliau iš lėto pakilo virš namų stogų, švaistėsi ir nerimo. Pagaliau rytuose stebuklingai praskilo žemės paviršius, išsiveržė į aukštį akinanti gaisrų pavaišaitė, kuri atrodė uždegianti visą žemę...

Staiga pro užrakintą kambario duris įėjo į vidų prieš daugelį metų buvęs mano geras draugas. Jis nieko nesakė, bet tiesių ir deginančių žvilgsnių žiūrėjo į mane, stovėdamas prie durų. Pradžioje aš nustebež kuprelėjau, o kartu sumišau ir kalboje, kai ketinau į jį prakalbėti.

Žmogus, kurio vardą jau seniai buvau pamiršęs, vis dar stovėjo nejudėdamas. Tuo laiku skubiai pažiūrėjau nuo kojų iki galvos: jo rūbai jokio įtarimo nekėlė, tik veidas atrodė šaltas ir nedraugiškas, ir buvo didelis skirtumas nuo anų dienų, kada mes buvome pažįstami ir draugai.

Pagaliau žmogus ištraukė iš kišenės didelį voką, žengęs kelius žingsnius artyn padavė

ji man ir, vėl nieko nesakęs, pranyko pro tas pačias duris.

Mane sukrėtė baimė ir pagavo smalsumas. Nerviška, drebančiais pirštais, praplėšiau voką. Ištraukęs sulenką popierių, atskleidžiau ir skaitau: Kvietimas adresuotas mano vardu. Toliau rašoma, kad aš atvykčiau į mirusiųjų puotą šiandien vakare, ne anksčiau ir ne vėliau nurodytos valandos, nes kitaip būsiu neleidžiamas į vidų. Gatvė ir numeris namo, man žinomi. Pasirašė mirusiųjų puotos dalyviai.

Ilgai stovėjau vietoje ir jaučiau kaip mano kūnas stingo ir akmenėjo. Pirmą kartą gyvenime esu kviečiamas į kažkokią mirusiųjų puotą. Žmogus, kuris atnešė šį pakvietimą, buvo kitados mano draugas. Paskui mes persiskyrėme. Jis išvyko, bet nesakė kur. Daug metų praėjo, ir aš jį užmiršau. Dabar jis pas mane kaip vaiduoklis atėjo ir išėjo pro užrakintas duris.

Visą dieną aš neišėjau iš kambario. Kartais mane imdavo persekioti šis keistas įvykis arba vėl dingdavo iš atminties ir atrodė kaip sapnas.

Neatėjus nurodyto laiko-pradžiai, išėjau iš namų. Namas, kurį suradau, buvo visai netoli miesto kapų. Viena jo siena siekė kapų akmeninę tvorą. Jis buvo nedidelis, vieno aukšto. Iš vidaus langai uždengti ir jokios šviesos nesimatė. Viduje buvo amžinybės tyla.

Prašomą valandą pabeldžiau į duris. Durys tuoj atsidarė. Žmogus, kurio veido tamsoje negalėjau matyti, paėmė iš manęs pakvietimą ir įsakė eiti paskui jį.

Laipiais nusileidus žemyn, apačioje buvo didelis ir paslaptingas kambarys. Jame daug vyrų ir moterų. Jų rūbai keisti ir tamsūs. Man ėjus, jie sužiūro į mane ir sveikino. Kambaryje degė blanki šviesa ir žmonės at-

vusi į Rygą ir ten sūnų užauginusi.

Kada "Lietuvos Enciklopedijai" buvo reikalinga Liudo Girso biografija, jis nenorėjo jos duoti. Kelis kartus atsisakė, o vėliau pareiškė, kad jis esąs Liudas Sirijos Giras. Kodėl Sirijos? Juk Sirija nepaprastai toli nuo Lietuvos. Liūdas Giras taip pat aiškino, bet Vilniaus lietuviai žinojo, kad jo motina buvo ne Girienė, o Giraitė.

Tatai neturi svarbios reikšmės, bet šis faktas galėjęs paveikti minėtų vyrų psichologiją ir stumti juos dirbti su lietuvių tautos priešais.

DAUKANTO PAVEIKSLAS NETIKRAS

Esame pratę matyti Gedimino paveikslą, bet senovės spaudiniuose buvo keli valdovai, vaizduojami tuo pačiu paveikslu, bet nešioja kitus vardus.

Simano Daukanto paveikslas taip pat nėra tikras. Mums pažįstamas Daukanto paveikslas buvo nupieštas pagal žmonių pasakojimus.

Kiek vėliau kun. Tumui Jakubauskų dvare pavyko surasti tikrą Daukanto portretą. Bet niekas jo nenaudoja. Ir šiandien mes spausdiname ir mėgstame Simaną Daukantą, pieštą pagal pasakojimus, o ne tikrąjį.

Praeities faktus reikia pažinti, mokėti skirti tikrovę nuo pasakojimų, bet nereikia be atodairios naikinti fantazijos bei prigijusių mūsų praeities iliuzijų.

rodė kaip šešėliai. Pagaliau mes pradėjome gerti šampaną iš žmonių kaukuolių.

Po kiek laiko, staiga visi nutilo. Visų akys nukrypo į raudonas duris. Pro jas iš lėto įslinko juoda žmogystė. Paslaptingoji žmogystė tiesiai prisiartinė prie manęs ir pabučiojo į veidą. Pajutau, jog manyje neliko gyvybės šilumos...

Kitą dieną didmiesčio laikraščiai pirmuose puslapuose skelbė liūdną sensacingą žinią, jog garsusis mirties romanų rašytojas nusižudęs užrakintame savo kambaryje. Ant jo darbo stalo gulėjo naujas užbaigtas veikalas, kurio vyriausias herojus taip pat nusižudęs kartu su autoriumi...

Suomiai išleido mūsų dainų rinkinį

Suomių Mokslių Akademija 1949 m. išleido nedidelę 59 psl. knygėlę, kurioje yra 33 lietuviškos dainos ir vokiški jų vertimai. Tas dainas suomis kalbinkas J. J. Mikkola parsižėžė iš Lietuvos 1894 m., o gavo jas iš Petro Kraučiuono. Dainos užrašytos Vištyčio par.

Dabar tas dainas paruošė spaudai ir vokiškai išvertė kitas suomis kalbinkas — Eino Nieminen. Dainos senoviškos ir gražios.

Viso prof. Mikkola iš savo dviejų vasaros kelionių po Lietuvą 1894 ir 1895 m. parsivežęs apie 100 dainų ir 70-80 pasakų. Svečio suomio akivaizdoje rusų žandarai areštavo Dr. Vincą Kadirką. Tai įvyko 1894 m. Plokščiuose, kaip atrodo, Petro Kraučiuono namuose.

Savo kelionių po Lietuvą įspūdžius prof. Mikkola (mirus 1946 m.) pats aprašė suomiškai ir tas jo aprašymas buvo atspausdintas 1947 m., kaip priedas prie jo žmonos autobiografijos, kuri yra žymi suomių rašytoja, žinoma Maila Talvio vardu. Vieno jos romano svarbiausias veikėjas yra mūsų Vincas Kadirka.

Dr. Jonas Balys

Petras Juodelis

IR VAGIA MAN AMŽINAI...

Ir daug pavasarių laukais nuėjo —
Į gelmę, be ateities...
Linksmi pavasaris vienas žiūrėjo —
Daugiau jis rankų neties...

Dangaus bedugnėn nuskendo jaunystė,
Ir ją — žvaigždynai neduos...
Sekundes linksmas vis noris išvysti;
Tyliai sutirpę žieduos...

Dangus ir žemė: tik žydi ir žydi,
Kur slysta akys — žiedai...
Jaučiu netoli, kažkas, mane lydi
Ir vagia man amžinai...

Metas užsiprenumeruoti Metrašti

Chicago Literatūros Draugija baigia spausdinti metraštį LITERATŪRA.

Jame bus prof. Vaclovo Biržiškos, prof. Vlado Stankos, prof. Igno Šlapelio, Dr. Kazio Griniaus, Dr. Petro Joniko, Dr. J. Pužino ir kitų originalūs straipsniai.

Metraštyje spausdinami poetų Kastyčio Gliados, Kazio Jakūbėno, Sonės Pipiraitės ir kitų eilėraščiai.

LITERATŪRA puoš dailininkų Miko Šileikio, Petro Kiaulėno, K. Barausko, J. Varnelio, Pauliaus Augiaus, Viktoro Petravičiaus darbų reprodukcijos.

Petraštis spausdinamas gerame popieriuje. Bus apie 300 puslapių. Jo kaina bus du doleriai. Spausdinamas mažas metraščio skaičius, todėl pravartu iš anksto jį užsisakyti.

Norintieji tuojau užsisakyti metraštį, prasmė užpildyti žemiau spausdinamas eilutes ir pasiųsti metraščio administracijai.

LITERATŪRAI, Metraščio Administracijai
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., USA

Siunčiu dviejų dolerių Monev Orderį. Prašau pasiųsti vieną LITERATŪROS egzempliorių tokiu adresu:

..... vardas ir pavardė
..... Nr. gatvės vardas miestas valstybė
..... parašas

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

DR. ŠLIUPO KOMITETO POSĖDIS

Penktadienį, kovo 10 dieną, 8 val. vakaro, Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted Street, įvyks Komiteto Dr. Jono Šliupo Paminklui Statyti posėdis.

Visi komiteto garbės nariai, nariai ir Chicago organizacijų atstovai kviečiami atvykti į posėdį. Bus svarstomi svarbūs Dr. Šliupo paminklo reikalai. Komitetas nesiuntinėš atskirų pranešimų apie posėdį.

JUOZAS BALČIUNAS,
Komiteto Pirmininkas.

Aukštesnioji lituanistikos mokykla

Aukštesnioji lituanistikos mokykla Chicagoje pradeda savo darbą š. m. kovo 11 d., šeštadienį, 10 val. priešpie, 2745 W. 44 St. (prie California ir Fairfield g-vių). Visi užsiregistravusieji ir dar neužsiregistravusieji moksleiviai prašomi atvykti į mokyklos atidarymą ir pirmąsias pamokas.

L. T. D. Mokytojų Sekc. V-ba

Pavasarinis "Naujie-nų" vakaras

Kovo 19 d., sekmadienį, Sokolų salėje, 2337 S. Kedzie ave., bus "Naujie-nų" vakaras su nauja programa, kurią atliks tremtinių artistai, p. G. Veličkaiti vadovaujant.

Apie pavasarinį "Naujie-nų" vakarą žmonės plačiai kalba ir daugelis mano jame dalyvauti. Kovo 19 d. yra juozapinė. Iš visų vietų suvažiuoja Juozai galės atšvęsti vardinę "Naujie-nų" vakarą. Senas Petras.

SUSIRINKIMAI

Lietuviškos Teatrališkos Draugystės Rūtos No. 1 mėnesinis susirinkimas atsisbuos nedėlio, kovo 12 d., 12 val. dieną, Hollywood svietinė, 2417 W. 43rd St. Nepamirškite atsilankyti ir užsimokėti duokles.

—Frank Opulskas, rašt., 3955 Archer Ave., Chicago 32, ill.

PRANEŠIMAS TREMTINIAMS Tremtinių šėstad. suėjimas įvyksta kovo 11 d., 7 val. vak. Vyčių salė, 2451 . 47th St. Apskrities lietuvių demokratų pirm. Jonas Juozaitis daro pranešimą: "JAV politinių partijų vaidmuo".

—Liet. Tremtinių D-jos Chicagoje Valdyba.

Kovo mėn. 11 d. 5 val. po pietų pas p-lę A. Kalvaitę, 3422 West 63rd St., Chicago 29, ill., įvyks studentų skaudų sueiga. Kviečiamos dalyvauti ir abiturientės.

—Valdyba.

Joniškėčių Labdarybės ir Kultūros Klubo susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 12 d., 1:30 valandą popiet, Vengeliausko sve., 4500 So. Talman Ave. Malonėkit visi nariai dalyvauti, nes yra daug svarbių reikalų aptarimui.

—J. Keturakis, rašt.

Teisybės Myletojų Draugystės mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 12 d., Chicago Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted St., 1 val. popiet. Mokesčiai bus priimami nuo 11 val. dieną. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

—A. Kaulakis, rašt.

LIETUVIŲ kraučių lokalo 269, ACW of A, susirinkimas įvyks penktadienį, kovo 10 d., Amalgamated Centro Name, 333 S. Ashland Blvd. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

—Valdyba.

URBA Gėlės Mylėntams, Vestuvėms, Bankietams, Laidotu-vėms, Papuošimams.
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870.

LOVEIKIS Siunčiam Gėlės Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7308.

GUŽAUSKU BEVERLY HILLS GELINČIA Gražiausias gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvių ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo ar liūdėsio valandoje Gražiausias Gėlės ir Vainikai. Reikalai paaukšt: atvyksim į jūsų namus su vainiku paveikslais išsirinkt. **ROY E. PETRO** (Putramentas) 5519 S. Harlem Ave. RELIANCE 5-0763 Portsmouth 7-9020.

Lietuvaitė dainininkė

JOAN AUGUS

Šį pavasarį baigs Northwestern University School of Music.

Pasizymėjo rečitalyje

Rodos, Shakespeare'o pasakymas, kad "žmogui, kuris neturi savy muzikos, kurio nesuvirpina saldžių balsų garsai... lai niekas netiki", nebegali būti pri-taikintas didesniai mūsų lietuvių daliai. Širdy visi lietuviai yra muzikos mylėtojai; pačios jų širdys yra kaip ir arfa, kurios stygos yra suderintos ir reikia tiksliai rankos joms palies-ti, pakelti ir muzikos padangę.

Tokį tai malonumą susilaukė prieš dvi savaites atsilankiusieji ir Northwestern University School of Music, 59. sezono studentų rečitali. Lietuviams šis rečitalis turėjo ypatingos reikš-mės. Programą atliko du senio-rų klasės muzikos studentai, Joan August, mezzo soprano, ir Philip Rice, pianistas.

Joan August yra čekagiečiams gerai žinomų Jono ir Rožės Au-gustinavičių duktė. Čikagos senesnieji lietuviai su malonumu prisimena tuos laikus, kada ypač Jonas Augustinavičius dalyvaudavo meno veikloj ir kaip jie gerėdavosi jo skambiu teno-ro balsu ir puikiu vaidinimu. Ponia Augustinavičienė (buvu-si Kazlauskaitė) taip pat meno mėgėja, ėmė ir pati dalyvau-janti šioj veikloj. Džiugu paste-bėti, kad ponų Augustinavičių vienintelė dukrelė Joan ne tik kad paveldėjo tėvų meilę ir pri-sirišimą prie muzikos, bet gam-ta apdovanojo ją gražiu skam-biu balsu.

Nesunku buvo jaunajai Joan nusispresti ir pasirinkti muziką savo gyvenimo darbui. Nuo pat mažens prasidėjo jos muzikos studijos. Per keletą metų ji mōkėsi Čikagoj rimtų mokytojų globojama. 1947 m. ir 1948 m. vasaros atostogų metu p-lė Au-gus lankė garsiąją Juilliard School of Music, New Yorke.

Šį pavasarį Joan August baigs Northwestern University of Music. Įvykęs rečitalis buvo kaip ir kvotimas ir dalis mōkyklos užbaigimo programos.

P-lė August turi plačios ska-lės, malonus tembro mezo so-prano balsą, kurį ji gerai kontro-liuoja ir moduliuoja. Turėda-ma įgimtą muzikalinį ir poetinį supratimą, ji gražiai interpre-tavo įvairių ir turiningą progra-mą. Ši susidėjo pirmiausia iš kompozitoriaus Franz keturių kūrinii, kuriuos sudainavo vo-kiška. I Antroj, prancūziškoj grupėj, be Fourdriain ir Hahn kūrinii, p-lė August puikiai atli-ko ariją "Letter Scene" iš Masseneto operos "Werther".

Paskutinioji grupė, labai re-tai girdima, "Songs of the Nur-

sery" Mossourgsky, susidedanti iš septynių dalių, buvo tikrai įdomi ir žavi.

Kad publika įvertina jaunos dainininkės talentą, muzikalu-mą ir tobulą mokyklą — visa, kas pilnai reiškiasi jos dainavi-me, liudijo gausūs aplo-dismen-tai ir vėliau nuoširdūs sveikini-mai.

Mes, lietuviai, džiaugiamės turėdami dar palyginti jauną, bet visais atžvilgiais rimtą kan-didatę į sąrašą tų lietuvačių, kurios jau yra pasiekusios mu-zikos pasaulio aukštumas. P-lė August yra nusistačiusi toliau tęsti savo studijas, kuriose mes linkime jai visai pasiekti savo tikslą.

—Lietuvaitė

ALKANI ŽVIRBLIAI

Žvirbliai tupėjo nusiminę ir žiūrėjo, kad sniegas ir sniegas visur. Niekur nei grūdėlio, nei sėklos pernykščių smilgų, nei nieko, kas lesama būtų. Alkis ir liūdesys iki skausmo juos slėgė. Bet tasai skausmas atsi-liepė gerųjų šeiminių šir-dyse. Štai viena ir kita pabėrė kelis gabalėlius duonos ir pa-vašyno liūdnuos, badaujančius žvirbliaus.

—Štukorius

STANISLOVAS ŠLAŽAS
Gyveno 3300 W. 108th St.
Tel. BEverly 8-9591.

Mirė 1950 m. kovo 8 dieną, 4:30 val. popiet, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoj, Tauragės apskr., Skaudvilės parap.; Kalniškii kaime.

Amerikoje išgyveno 40 m.

Paliko nuliūdę žmona Ve-ronika, pagal tėvus Sugintaitę; sūnus Stanislovas, marti Irene; 2 anūkai: Stanislovas ir Ro-bert; 3 tetos, Eleanor, Barbara ir Anelė Šlažos ir jų šeimos; 3 švogerkos: Marijona, švoge-ris Walter Girkantas; Ona ir Felix Balnis, Sophie Miliauc-kas ir jų šeimos; 2 švogeriai: Stanislovas ir Kazimieras Ju-sas ir jo šeima, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips kopl., 3307 S. Litua-nica Ave.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, kovo 11 d., 8:30 val. ryto iš koplyčios ir Gimimo Panelės Sv. parapijos bažnyčia, 110th ir Ho-man Ave., o po gedulingų pa-maldų, bus nulydėtas ir Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Stanislovo šlažo giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvau-ti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsi-sveikinimą. Nuliūdę lieka:

Žmona, Sūnus, Marti, Anū-kai, Tetos, Švogerkos, Švo-geriai ir Giminės.
Laid. direkt. A. M. Phillips.
Tel. YArds 7-4908.

Dėl SLA susirinkimo

Vakar dienos "Naujie-nose" straipsnelyje "Balsavo ir kriti-kavo", aprašant SLA 226 kuopos susirinkimą, įsibrovę ko-rektūros klaida. Parašyta, kad į susirinkimą atvyko apie 10 narių; turi būti "apie 40".

Apie Blizinskio ko-mediją

Šių metų vasario 20 d. "Nau-jienų" 42 Nr. skiltyje "Mūsų Kultūros Bare" pasakyta, kad 1898 m. rugpiūčio 8 d. Rygoje lietuvių kolonija pirmąkart su-vaidino "Žentas dėl parodos". Blizinskio komediją, išverstą į lietuvių kalbą.

Toksai teigimas nevisai ati-tinka tikrnybę.

Ta komedija Rygoj, Karlevi-čiaus salėje, pirmą kartą buvo viešai suvaidinta 1898 m. va-sario 26 d., o 1898 m. rug-piūčio 8 d. buvo pakartota.

Buvęs tuo laiku Rygos gy-ventojas, Jonas Grigaitis - Gri-galiūnas.

LEONAS STEPONKUS
Gyveno 6733 S. Rockwell St.

Mirė 1950 m. kovo 8 dieną, 5:10 valandą popiet, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietu-voje, Šiaulių apskr., Laukės parap., Kirklių kaime.

Amerikoje išgyveno 50 m.

Paliko nuliūdę 2 sūnus: Leo-nas ir Petras, marti Veronika, anūkai Peter Jr. ir Carol Ann ir kiti giminės, draugai ir pa-žįstami.

Priklausė Lietuvos ūkininko Dr-jai, Lietuvių Keistučių Kl., Lietuvių Piliečių Darbininkų Pašalpos Klubui.

Kūnas pašarvotas Mažeika ir Evans koplyčioje, 6845 So. Western Ave.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, kovo 11 dieną, 8:30 val. ryto iš koplyčios ir Gimimo Panelės Sv. parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus nuly-dėtas ir Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Leono Steponkus giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvau-ti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsi-sveikinimą. Nuliūdę lieka:

Sūnus, Marti, Anūkai ir Giminės.
Laid. direkt. Lachawicz ir Sūnus, Tel. Virginia 7-6672.

Šešių Metų Mirties Sukaktuvės a. + a.

FRANK CIKAS
GYVENO 5921 S. TROY ST.

Šeši metai greit praėjo, bet sūnus neparėjo. Persikyrė su šiuo pasauliu 12 dieną kovo mėn., 1944 m., sulaukęs 20 metų amžiaus. Gimęs Chi-cagoje. Buvo paratrooper.

Paliko dideliame nuliūdė-me motina Emilija, pagal tė-vus Agentaitę; tėvas Pran-ciškus, sesuo Emilija, švoge-ris Bruno Vaicekauskas, teta Anastazija Sidabriėnė, jos vyras Augustas ir jų sūnus Augustas ir kitos giminės.

Liūdnei atminčiai mūsų sūnaus ir brolio bus laikomasi Šv. Mišios Nekalto Prasidė-jimo Panelės Sv. parapijos bažnyčioj, 1950 m. kovo m. 11 d., 8 val. ryto. Kviečiame visus giminės, draugus ir pa-žįstamus atsilankyti į pamal-das.

Mes Tavęs, mūsų brangu-sis sūnau ir broli, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave ateisime. Lauk mūsų ateinant! Nuliūdę lieka:

Tėvai, Sesuo, Švogeris, Teta ir Giminės.

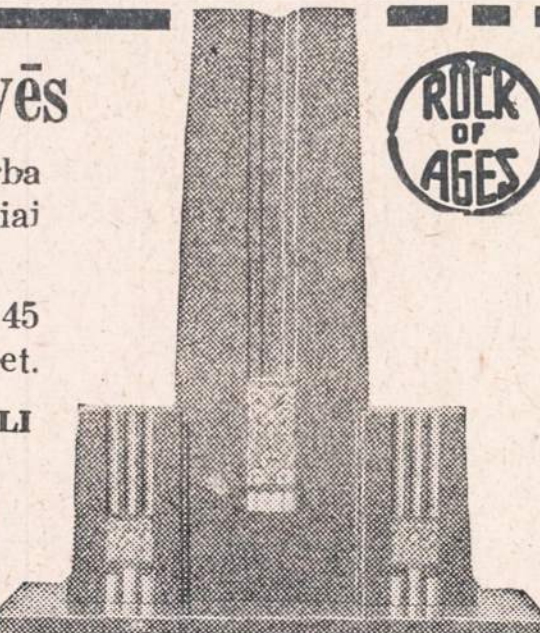
Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.

PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI

Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

A. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Avenue

TELEFONAS GROvehill 6-0142

1410 South 50th Avenue

TELEFONAS TOWN HALL 2109

CICERO, ILLINOIS

KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIUDĖSIO VALANDOJ

Saukite

MAŽEIKA & EVANS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave.

PROspect 6-0099

3319 Lituonia Ave.

YArds 7-1138-1139

Time here given these adms dlyns gaudys koplyčy artis jay cing

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 SO. HERMITAGE AVE.

Visi Tel. YArds 7-1741-1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.

Telefonas LAfayette 3-0727

3 MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto. W. G. E. S. 1390 k.

NARIAI

Chicago's
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET

Tel. SEeley 3-5711

J. LIULEVIČIUS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Phone LAfayette 3-3572

LEONARD A. EZERSKIS

1646 W. 46th STREET

Phone YArds 7-0781

P. J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED ST.

710 WEST 18th ST.

Telephone YArds 7-1911

ALFRED VASAITIS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. Olympic 1003

LACHAWICZ IR SŪNŪS

2314 W. 23rd PLACE

10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS

10821 SO. MICHIGAN AVE.

Phone PULLman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE.

Phone YArds 7-4908

Pirkite iš Didžiausios
Paminklų Dirbtuvės
CHICAGOJE

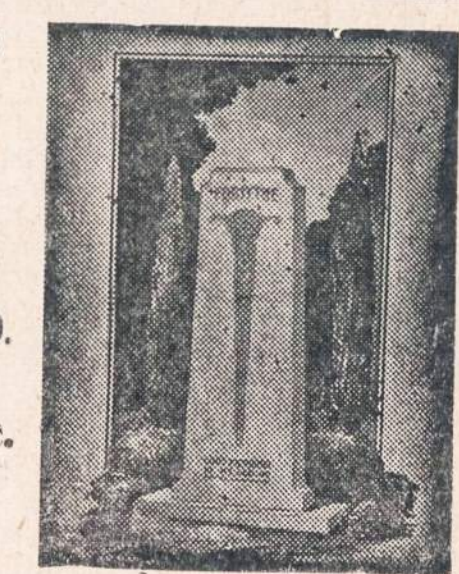
Jonas Savickas
BEVEL GRANITE CO.
(Not Inc.)

119th St. ir Kedzie Ave.

WHOLESALE IŠDIRBYSTĖ

Paminklus pristatome į visas
kapines arti, ar toli.

Telefonas: BEverly 8-3632

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS SILEIKIS

Tapytojo Vinco Van Gogh gyvenimo kelias

TAPYTOJAS PARYŽIUJE

Vincas, atvykęs į Paryžių, visą laiką buvo pas vedusį brolių Teodorą. Pradžioje Vincas stengėsi pataisyti savo sveikatą. Vėliau lankė Cormaną meno mokyklą. Čia susipažino su impresionistais ir bendrai su pradedusiu nauju, sąjūdžiu Paryžiuje. Kai pasiūlydavo į savo darbą, jis išsigančęs kramtė pirštus. Brolis Teodoras bandė įtikinti Vincą, kad jo tapybos stilius yra puikus ir prigimtas. Nesvarbu, kad jis yra skirtingas, kaip kitų impresionistų. Su laiku jo ir techninės klijų būsiančios pašalintos.

—Aš per vėlai pradėjau. Aš jau senas, negaliu pasikeisti. Perdaug suramėjęs savo mėgėjiškume. Aš jums sakau, kad viskas baltas. Aš net negaliu grįžti į Olandiją ir tenai tapyti avis po to, ką čia mačiau!

—Vincai, nebūk vaikas, — sudraudė brolis.

—Tu mane šelpi šesius metus, ir kas iš manęs? Amžinas nevykėlis.

—Tu klysti, Vincai.

—Ar privalau visą gyvenimą mokytis... ir nėra galo. 33 metus einu. Kada subręsiu?

—Mačiau visų pasaulio tapytojų darbus. Bet tu tik vienas skirtingas ir tuo turėtum džiaugtis. Tu originalus, nepaveiktas jokių įtakų. Tau reikia tiktaus patstengti, kad tavo koloritas būtų šviesesnis, daugiau nieko.

Kitą dieną Vincas dirbo Corman mokykloje, kur tuo metu atsitiktinai mokėsi Toulouse-Lautrec. Jiedu susidraugavo. Vakare jiedu su broliu išėjo pasivaikščioti į Montmartre. Šaulė nudažė margus namus, kuriuos pavarario žali medžiai darė dar šviesesniais. Spalvos liejosi į darnią ekspresingą harmoniją. Šaltingai kavinėse lankėsi judrus garsonai, brunetės laidė į juodu šypsnius, kurių žvilgsniai užkliudavo už Vinco kaimietiškos išvaizdos. Nors Paryžiuje niekas neatrodė keista ar nauja, bet įgudę paryžiečiai svetimą žmogų pastebėdavo iš jo judesio. Juodu sustojo rue Laval kavinėje, kur maišėsi darbininkai ir išgėrė po stiklinuką. Po to nuėjo į Cafe du Tambourin, menininkų įprastą užėgą. Ponia La Segattori, buvusioji modelis, menininkams duodavo atskirą kambarį, o buržuajams kitą. Ji iš pirmo žvilgsnio atspėdavo kokius klasei žmogus priklausė. Dailininkus ji pažindavo iš terpentino kvapo.

—Garsonai! — suriko Teodoras. —Atnešk mums Kiumelio OO.

—Ko aš turiu užsisakyti? — paklausė Vincas.

—Bet ko. Tau teks pasirinkti, kol surasi kas tavo skonui tinka.

—Aš pradėdau galvoti, kodėl Paryžius toks įvairus ir garsus, Teodorai.

—Nežinau. Tai amžina paslaptis, Vincai. Šis didelis miestas turi kažką bendro su prancūzų būdu. O štai ir mano draugas. Gerą vakarą, Povilai. Čia mano brolis Vincas. O čia Povilas Gauguin. Sėskis, Povilai, ir išsigerk savo mėgiamos absintinės.

—Kaip patinka Paryžius, monseigneur Van Gogh?

—Man tai labai patinka. Dar labiau modernus menas, kokio savo gyvenime nebuvau matęs.

—Yra žmonių, kuriems patinka, o man tai atmatų dėžė. Pabandyk absintinės, Vincai. Tiksliai šis gėrimas menininkams ir tinka.

—Ką sakai, Teodorai?

—Neklausk manęs. Garsonai, atnešk! Povilai, kas atsitiko?

Atrodė, kad tu šiandien savo drobę pardavei, taip?

—Tokiu stebuklu nepasitaiko.

—Atsiprašau, Povilai, kad jus palieku. Aš turiu vizitą. Garsonai! Atnešk po absintinę.

—Gerai. Vincas su manimi neprazus.

—Tiksliai nepilk jam perdaug absintinių.

—Jūs brolis puikus vyras. Bet jis savo įstaigoje bijo jaunųjų dailininkų darbus rodyti. Aš manau, kad direktorius draudžia.

—Bet jis turi Monet, Sisley, Pissarro ir kitus.

—Tiesa, bet kur Seurat, Sezan, Lautrec, pvz. aš?

—Jūs pažįstate Lautrec'ą?

—Nulupt! Jis puikus, vyras, bet kvaailas moterų mėgėjas.

Juodu nuėjo pas Gauguiną į atelje. Povilas ištraukė iš po lovos keletą drobių.

—Sėsk ten ant kėdės, aš tau parodysiu savo darbą.

Vincas išsitempė ir žiūrė.

—Na, ką manai?

—Niekio panašaus anksčiau nebuvau matęs, — pasakė jis.

—Ar pažįsti Georges Seurat'ą?

—Kad aš tiksliai trečia diena Paryžiuje. Mane stebina menininkų gausa, kur ir be suspėsi visus pažinti.

—Mon Dieu, Vincai. Tu negalėjai apie jį girdėti. Bet jis puikus tapytojas, nors ir primityvus. Vis dėlto ne vienas meno pirklys neįprimo jo darbų parodai.

—Aš norėčiau susipažinti.

—Aš jus nuvesiu ten vėliau.

Vincas godžiai dirbo mokykloje ir Paryžiaus priemiesčio kalvose antroje Seino upės pusėje. Jį tiek paveikė impresionistai, kad buvo netekęs lygsvorio. Išmūstas iš vėžių, pasidavė Monet, Pissarro ir Seurato įtakai. Kai vieną dieną parodė savo drobės broliui, tai šis paklausė:

—Kokia tavo pavardė, Vincai?

—Kaip tai "pavardė"? Aš nesuprantu.

—Vieną dieną Pissarro, kitą — Monet, o trečią Seurat'as! Klausyk, Vincai, nedaryk taip. Tavo spalva jau pasikeitė, bet niekas neginčys, kad tu dirbi svetimo žmogaus įtakoje. Tu bandai kompiuoti kitų stilių.

—Garsonai! — suriko Teodoras. —Atnešk mums Kiumelio OO.

—Ko aš turiu užsisakyti? — paklausė Vincas.

—Bet ko. Tau teks pasirinkti, kol surasi kas tavo skonui tinka.

—Aš pradėdau galvoti, kodėl Paryžius toks įvairus ir garsus, Teodorai.

—Nežinau. Tai amžina paslaptis, Vincai. Šis didelis miestas turi kažką bendro su prancūzų būdu. O štai ir mano draugas. Gerą vakarą, Povilai. Čia mano brolis Vincas. O čia Povilas Gauguin. Sėskis, Povilai, ir išsigerk savo mėgiamos absintinės.

—Kaip patinka Paryžius, monseigneur Van Gogh?

—Man tai labai patinka. Dar labiau modernus menas, kokio savo gyvenime nebuvau matęs.

—Yra žmonių, kuriems patinka, o man tai atmatų dėžė. Pabandyk absintinės, Vincai. Tiksliai šis gėrimas menininkams ir tinka.

Tavo tapyboje jau matėsi dviejų, nėra tavęs.

Čikagos Meno Institute dabar rodomi Vinco Van Gogh'o tapybos darbai ir grafika. Paroda tęsis ligi bal. 16 d.

Dailininko Augiaus laiškai

Paskutiniu laiku Amerikos Lietuvių laikraščiuose buvo įdėta žinių apie Lietuvių Dailės Instituto naujo skyriaus Boston, Mass., įkūrimą. Buvo skelbiami narių sąrašai ir netikslūs jų biografijos.

Liet. Dailės Instituto Valdyba, kurios centras yra Chicagoje, pareiškia, kad ji minėtų žinių jokiems laikraščiams nėra davusi. Príncipe L. D. I. Valdyba, būdama dėkinga, kad spauda domisi jos veikla, apgailestauja, kad spauda talpina nepatikrintas žinias, klaidina visuomenę ir kenkia Instituto veiklai.

Ateityje visi laikraščiai prašomi dėl žinių, liečiančių L. D. Instituto veiklą, atsiųsti Paulių Augių, 8558 S. Winchester Ave., Chicago 20, Ill.

Paulius Augius
L. D. I. Valdybos Narys Spaudai ir Informacijai.

25.II.1950

PASKAITOS

Čikagos Meno Institute (Fullerton salėje) sekmadienį, kovo 12 d., 3 val. popiet, skaitys Dr. Watson, tema "Kaip šiandien atrodo Paryžius". Kelionių pasakaita. Įėjimas 60c.

Ketvirtadienio vakare 6:30 v., Fullerton salėje skaitys Helen Parker, tema "Anglų katedros". Įėjimas laisvas.

Gamtos Istorijos muziejuje, prie Roosevelt rd. Burnham Parke, kovo 11 d. skaitys Robinson, tema "Kelonė Japonijoje". Kovo 18 d. skaitys Bailey, tema "Užburtoji žemė".

Abiejų paskaitos prasidės 2:30 val. po pietų. Įėjimas nemokamas.

IVAIRIOS ŽINIOS

Prekybos departamentas paskelbė suvaržymus į komunistų kontroliuojamą Kiniją vežamoms prekėms. Departamentas žiūri, kad minėtos prekės nebūtų pervežtos į kitus komunistų kontroliuojamus kraštus.

Olafur Hors vadovaujama Islandijos vyriausybė atsisakė dino. Manoma, kad netolimoje ateityje turės būti praveisti nauji rinkimai.

Sąjungininkai uždraudė vokiečių mokslininkams daryti bandymus atomo srityje.

KOVO MĖNESI IŠPARDAVIMAS

Aukštos kokybės prekės, pigiomis kainomis
VYRAMS: sport shirts, apatinių baltinių, sveterių, kaklaraiščių.
MOTERIMS: Nylonas po 99c, ir brangiau. House dresses, slips'ai bevelnos ir rayon ir kitos reikmenys.

JOSEPH'S DRY GOODS STORE

JOSEPH PIKEL, Savininkas
AUKŠTOS KOKYBĖS PREKĖS
3401 SO. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL.

S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra didžiausia lietuvių organizacija. Tai lietuvių apdraudimo tvirtovė Amerikoje. Tai lietuvių brolėybės fraternalinė organizacija. SLA trokšta dar daugiau gerų lietuvių suvienyti brolėškais ryšiais vienon didelėn ir gražion seimynon. Dabar eina SLA. Pažangos Vajus naujiems nariams priimti.

Susivienijimas iš apdraudimo nedaro sau pelno, todėl Susivienijime apdrauda yra pigesnė. Bet Susivienijimas teikia lietuviams daugiaus, negu apdrauda. Susivienijimas veikia kultūrinėje dirvoje, stiprina lietuvių Amerikoje ir rūpinasi bendrais lietuvių reikalais.

Dabar visose lietuvių kolonijose darbuojasi šimtai SLA organizatorių. Kai vienas tų organizatorių atsilankys į jūsų namus, paklauskite jo patarimo — prisirašykite prie Susivienijimo su visa savo seimyna.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

387 West 30th Street, New York, N. Y.

AMERIKOS LIETUVIŲ EKONOMINĖ KONFERENCIJA

Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois iniciatyva ir bendradarbiaujant kitoms lietuvių ekonominėms ir profesinėms organizacijoms šių metų gegužės 27—28 dienomis Chicagoje šaukiama Amerikos lietuvių ekonominė konferencija. Konferencijoje žada dalyvauti visų lietuviškųjų Chamber of Commerce Amerikoje atstovai, o taip pat visos kitos lietuviškos ekonominės ir profesinės organizacijos. Panašių konferencijų Amerikoje būta ir praityje. Paskutinė ekonominė konferencija įvyko 1940 metais. Šių metų konferencijoje numatoma svarstyti aktualūs Amerikos lietuvių ekonominės veiklos reikalai. Lietuviai Amerikoje aktyviai dalyvauja ekonominame gyvenime. Nemaža lietuvių turi stiprias prekybos, pramonės ir kredito įstaigas. Ypač pagyvėjo lietuvių dalyvavimas biznyje karo, o taip pat pokariname laikotarpyje. Amerikos lietuviai biznierių sudaro stambią jėgą lietuviškame gyvenime. Todėl manoma, kad šaukiamoji konferencija turės didelės reikšmės atečiai.

KONFERENCIJOS RUOŠA

Konferencijai Chicagoje praversti numatoma sudaryti ekonominei konferencijai ruošti komitetą iš vietinių lietuviškųjų ekonominių ir profesinių organizacijų atstovų. Šio komiteto organizavimu ir apskritai konferencijos pravedimu rūpintis Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois Direktorių Taryba pavedė savo vicepirmininkui Juozui P. Varkalai ir nariui Adolfui Baliūnui.

Visais šaukiamos konferencijos reikalais prašoma kreiptis į Juozą P. Varkalą, 2401 W. 63rd St., Chicago 29, Ill. Telefonas WALbrook 5-7711. A. B.

Pavasarinis NAUJIENŲ VAKARAS

"ŽMONĖS ANT VULKANO KRAŠTO"

BUS PUKI PROGRAMA

Sokolų Salėje
2337 So. Kedzie Ave.
KOVO 19 D.

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos

Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galitė išsengti. Pabandykit BOROCYL OINTMENT. Jos pagalbė daugeliui žmonių. BOROCYL OINTMENT pašalina skausmus, niežėjimą, deginimą ir pagelbsti gijimui. Taipgi vartojamas nuo eozema nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina \$1.50. Siųskit Money Order arba nuvykite į: BOROCYL CO., 1241 N. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILLINOIS.

Teisingas ir Atsakomingas PAJAMŲ TAKSŲ PATARNAVIMAS

suteikiamas per

OBARTUCH AND CO.

PER PRAEIUTUS 20 METU.

2123 W. Cermak Rd. Chicago, Illinois

Telefonas: VIRGINIA 7-6475.

1950 METAI BUS GERI METAI

Pasidėkite savo sątaipas saugioje įstaigoje, kuri neša geres dividendus. Jūsų indėliai yra apdrausti iki \$5,000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1739 SO. HALSTED STREET
Tel. Haymarket 1-3317

Tei. Virginia 7-6553

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street

Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėl. uždaryta
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REPUBLIC 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidare ofisa

10748 SO. MICHIGAN AVENUE
Tel. Waterfall 8-3060
Prima kasdien nuo 9-11 val. ryto, o antradieniais ir ketvirtadieniais taip pat nuo 7—9 val. vakare.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. Commodore 4-1187

Ofiso Tel. Virginia 7-0036
Rezidencijos telefonas
Beverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE

Ofiso valandos:
nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 v. vakaro
Sestadieniais nuo 2 iki 4 p. pietų
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Ave.

VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel.: PULLMAN 5-8277

A. Montvid, M. D.

West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.

Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.

Telefonas: SELEY 3-7330
Namy tel. BRUNSWICK 8-0597

DR. STRIKOL

Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.

Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį
Ofiso Telefonas: YARDS 7-4787
Namy Tel. PROSPECT 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, Saukite Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'IS

DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.

arti 47th Street
Telefonas YARDS 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2251 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)

VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.

Telefonas HEMLOCK 4-7899
Namy Tel. HILLTOP 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. PETER T. BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.

CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEMLOCK 4-5849
Rezidencija HEMLOCK 4-2224
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Penktad. 1:30—4; 7—9 vakaro
Treč. ir Šestad. tiksliai susitarus.

DR. B. C. BRUZAS

DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus

4003 Archer Avenue
Truputi į rytus nuo California
Tel. YARDS 7-7772

Ofiso tel.: YARDS 7-1166
Rezid. tel.: DANUBE 6-1126

DR. J. GUDAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street

Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Atidaryta trečiadieniais ir šestadieniais; ketvirtad. ir penktad. tik anksčiau susitarus.

Rezid.: 3247 So. Emerald Avenue

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)

2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vak. Šestad. nuo 2—4 p. p. Trečiad. ir Sekm. uždaryta

Ofiso Tel.: PROSPECT 6-3838
Resid. Tel.: VIRGINIA 7-2421

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)

3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)

VALANDOS: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

DR. J. MOCKUS

DANTISTAS
7550 So. Halsted St.

Tel. HUDSON 3-2096
OFISO VALANDOS:
10:00—12:25, 6:30—8
Trečiadienį uždarytas
Antradienį ir šestad. vak. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURASKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas:

5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdien, išskyrant treč. Šest. 2 iki 4.

Ofiso Telefonas: GHOVECH 6-1321
Rezid. Telefonas: HEMLOCK 4-5532

7—NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.

Emerg. Tel. KEDZIE 5-2555

Dr. Emily V. Krukas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue

CHICAGO, ILL.
Tel. LAFAYETTE 3-3210
Val.; pirm., antrad., ketv. 12—2:30
6—9 vak., penkt. ir šest. 12—2:30

6234 Archer Road
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580

Val.; pirm., antr., ir ketv. 3—5 v. v. trečiad. penkt. ir šestad. 3—8 v. v.

Daktarai Žilvičiai

GYDYTOJAS IR DANTISTAS
3246 So. Halsted Street

Telefonas CALUMET 5-7358

KITATAUČIAI DAKTARAI

Dr. Charles Segal

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.

(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas YARDS 7-0554
Jei neatsiliepiate saukite—
Res. Tel.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:

Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak. Sekmadienį nuo 10 v. iki 12 dienos

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsienėjusios žaizdos niešni ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždekitė LEGULO Ointment. Jų gydymo os ypatybės pelngvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIA-SIS. Taipgi pašalina perstėjimą ligos, vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplėšimą tarpirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gydulės nuo visų įvairių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, peršamų ir niežinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir aplinkinėse arba atsiskaitę money order į:

LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St. Cicero 50, Ill.

CONRAD FOTOGRAFAS

Studija įrengta pirmos rūšies su moderniomis užlaido šviesomis. DARBAS garantuotas.

414 W. 63rd ST.
Tel. EN. 4-5883-40

KOVO M

